ЭРХИМ УРГАСАМНАЙ—ЭХЭ ОРОНОЙ БАЯЛИГ

ТАСАЯА ТҮРГӨӨР, ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР ХУРЯАЖА, ГҮРЭНЭЙ АМБААРТА ХУБИТАЯА ОРУУЛАЯ

Сэлэнгын Кировэй нэрэмжэтэ, Тарбагатайн „Восход" колхозууд гүрэндэ таряа худалдаха уялгаяа дүүргэбэ

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 217 (9971) | 1962 оной сентябриин 13, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Соёл сурталай эмхидхэлэй хүдэлмэри хоёр таһаршагүй холбоотой

...унизмын гэгээн гэрэл... ...аар совет арадые Ком... ...парти хүтэлжэ ябана. ...ам бэрхэтэйхэн зам бо... ...Шидэнэр танигдаа мэ... ...гүй замаар дабшана... ...рда тээнь хүн түрэлтэ... ...өө шиидхээгүй зорилго... ...шиидхэхэ баатай бо... ...и. Зүгөөр энэ хадаа ...тай зам болоно. Парти ...мые ленинскэ компасоор ...ка үзөөд, өөрынгөө ...э программа дотор бэ... ...й Парти хадаа зүб зам ...аа гадна, хараалһан ...нуудаа дүүргэлгэдэ ...тые элсүүлэн эмхидхэ... ...аар угаа ехэ ажал ...а, коммунизм бай... ...бүхы хүдэлмэриие ...гуримтайгаар, түсэ... ...оор, эрдэм ухаанда үн... ...эрхилнэ.

...хын болон соёл культу... ...айгуулалтада, ажалша... ...дейнэ-политическэ та... ...хүмүүжүүлгэдэ пар... ...рганизацинуудай дүүр... ...үүргэ болон удха ...мүнөө үедэ улам дээ... ...Маанадай үмэнэ бүри ...орёо нарин зорилго... ...абигдана. Эдэ зорилго... ...шиидхэхын тулада ...ческэ болон эмхидхэлэй ...хүтэлбэрилгые бүри ...хэмжээндэ гаргаха, хү... ...иин онол аргануудые ...лан һайжаруулха хэ...

...ийна организацинуудай ...рталай ажал ябуулга... ...өө үедэ илангаяа ехэ ...табигдана. Энэ яһала ...отой. КПСС-эй XXII ...зааһанай ёһоор, соёл ...ай хүдэлмэри хадаа ...нис байгуулалтын зо... ...үүдые шиидхэхэ шуха... ...ухала арга болоно. ...сурталай хүдэлмэри ...ческэ болон ажалай ...тые, совет хүнүүдэй ...нис ёһоор ушар мэдэл... ...дээшэлүүлгэдэ туһалха ...

...сурталай хүдэлмэриин ...нууд Украинын, Бело... ...Азербайджанай, ...станай компартинуу... ...ЦК-нуудай, партиин ...дарска болон Ставро... ...крайкомуудай, хэдэ ...обкомуудай пленумүүд ...үлэй үедэ хаража ...э. КПСС-эй Програм... ...партиин XXII съездын ...эринүүдэй эрилтэнүү... ...раадаа абан, партийна ...үүд хадаа соёл сурта... ...ал ябуулгын ямараар ...һые али бүхы тала... ...гүнзэгыгөөр шэнжэлнэ, ...дые коммунис ёһоор ...үүлгын дүй дүршэлые ...но, энэ шухала хэрэгтэ. ...г дутуу дундануудые ...лнэ, партиин Куйбы... ...болон Минскэ обко... ...тоосоогоор КПСС-эй ...гаргаһан тогтоолнуу... ...елүүлхэ хэмжээнүүдые ...на. Партиин ЦК-гай ...тоол дотор мүнөөшье ...гта идейнэ-политическэ ...эриин үмэнэ табигда... ...рилгонууд тодорхойлог...

...съездһээ хойшо соёл ...хүдэлмэри нилээд ...раа, ажабайдалтай, ...н-политическэ шухала ...нүүдтай бүри нягта ...тэй болоо гэжэ плену... ...дээрэ тэмдэглэгдэһэн ...Гэхэтэй хамта, хэдэ ...организацинуудта энэ ...эри партиин табиһан ...үүдые харюулжа ша... ...й, далайса багатайгаар, ...хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг ...Соёл сурталай хүдэл... ...Куйбышевска, Минскэ ...удай хүтэлбэрилгэ ту... ...К-гай тогтоолнууд соо ...эгдэһэн дутуу дунда... ...усад хэдэн олон органи... ...удай хүдэлмэридэ мүн ...гдэнэ. Соёл сурталай ...эриин бүхы һалбари...

нуудай байдал тухай һонирхожо байха, совет хүнүүдэй бодото ажал ябуулгада, түсэбүүд болон социалис уялгануудай дүүргэлтэдэ, баялиг арга боломжонуудаа хэрэглэлгэдэ, обществодо харша элдэб үзэгдэлнүүдые зайсуулгада соёл сурталай хүдэлмэриин нүлөөе шангадхаха тухай партийна комитедүүдтэ, тэдэнэй секретарьнуудта пленумүүдтэ хабаадагшад эрилтэ хээ. Энээнэй тулада соёл сурталай хүдэлмэриие эмхидхэлэй хүдэлмэритэй таһаршагүй холбоотойгоор ябуулха, тэрэнэй нүлөөе дээшэлүүлхэ, хүн бүхэнтэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй.

Мүнөө ороной полинууд дээрэ орооһо таряанай түлөө тэмсэл боложо байна. Энэ тэмсэлдэ илажа гарахын тулада тус зорилго шиидхэлгэдэ хүдөөгэй ажалшадай бүхы хүсэ шадалые элсүүлэн эмхидхэхэ хэрэгтэй. Имагтал эмхидхэлэй болон соёл сурталай хүдэлмэриие нүлөө ехэтэйгээр ябуулаад лэ байхадаа, энээниие туйлажа болохо байна бшуу. Ажал хэрэгтэ иимээр лэ хандалга хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые ажалай алдар габьяада зоригжуулан бодхоолгодонь Волгоградска областиин партийна организацинуудта туһалаа. Доодо-Волгын таряашад баян ургаса ургуулаад, тэрэнээ эмхитэйгээр хуряажа абаа, Эхэ орондоо 200 миллион пүүд, түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 91,5 миллион пүүдээр ехэ таряа тушаагаа.

Хүн зониие яажа эмхидхэхэб, хүмүүжүүлхэб, партиин түсэбүүдые яажа бэелүүлхэб гэжэ партиин Волгоградска обком болон райкомууд, хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын шэнэ органууд бодотоор харуулаа. Волгоградска үйлэдбэриин управлениин коммунистнуудай хүдэлмэри үйлэдбэриие шадамар бэрхээр хүтэлбэрилхэ ульгэр жэшээ боложо үгэнэ. Энэ управлениие начальник Э. Г. Медвинский, парторг А. Н. Тупиков толгойлдог юм. Тэдэнэр полинууд болон фермэнүүдтэ гаража, ходоодо зоной дунда ябадаг, элидхэлнүүд болон хөөрэлдөөнүүдые хэдэг.

Гэхэтэй хамта зарим партийна организацинууд эмхидхэлэй болон соёл сурталай хүдэлмэриие нягта холбоотойгоор ябуулха шухала гол ёһые сахидаггүй, энээнһээнь уламжалан горьтойхон дутуу дундануud тохёолдодог байна. Зарим хүдэлмэрилэгшэд ажахые эрхилхэдээ, хүнүүдые хүмүүжүүлхэ тухай мартадаг, тэдээн тухай партийна анхарал оролдолго гаргадаггүй, нүгөө заримашуулынь «имагтал» соёл сурталай хүдэлмэри хээд байдаг. Хэрэгтээ иимээр хандалгые зүб гэжэ тоолохо аргагүй, хүнүүдые эмхидхэхэ, хүмүүжүүлхэ гээшэ хоорондоо таһаршагүй холбоотой.

«Соёл сурталай болон эмхидхэлэй хүдэлмэриие бэе бэеһээнь ямарааршье илгаруулга буруу, хоротой байна. Хэрбээ соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэ ажал ябуулгынгаа үрэ ехэтэй байлгада үнэхөөрөө эрмэлзэдэг байгаа һаа, заабол олониитын политическэ эмхидхэгшэ байха ёһотой. Нүгөө талаһаа хүнүүдые үнэншүүлхэ, хүмүүжүүлхэ гээшэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин гол онол арга болоно гэжэ хододоо һанажа ябаха хэрэгтэй» гээд Н. С. Хрущев хэлээ һэн.

Соёл сурталай ажал ябуулга —партийна хүдэлмэриин шухалын шухала хуби болоно, тэрэниие пропаганда болон агитациин таһагһаа гадна, партийна комитедүүдэй бүхы гэшүүд болон секретарьнууд, бүхы коммунистнууд эрхилхэ ёһотой. Партийна, ажахын, советскэ, профсоюзна болон комсомолой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хадаа үйлэдбэриин түсэбүүдэй дүүргэлтын түлөө харюусадаг шэнгеэр, коллективүүдэйнгээ политико-моральна байдалай түлөө харюусаха, агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэридэ өөһэдөө хабаадалсаха, марксистско-ленинскэ теориин болон партиин политикын шухалын шухала асуудалнуудые ажалшадта тайлбарилха, тиихэтэй хамта партиин Программые, XXII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлгые эмхидхэлсэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ КПСС-эй Центральна Комитет табина.

Олониитын дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха гээшэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй хэрэг, ажахыдаа бата бэхи амжалта туйлаха үндэһэ һуури болоно.

Тиихэдэ зарим партийна, советскэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй соёл сурталай хүдэлмэриие хэрэгсээдэггүй, олониитэтэй хүдэлмэрилдэггүй, тэдэнэй эрилтэ хэрэглэмжые муугаар мэдэдэг, ажалшадай болон ажаһуудалай эрхэ байдал тухай зохихо анхарал оролдолго гаргадаггүй байһые обёоронгүй гаража болохогүй байна.

Союзна республиканууdай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд, обкомууд болон горкомуудай тус тус таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд идейнэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ заримдаа анхарал табидаггүй байна. Тэдэнэй нилээд олониинь ажахын үдэр бүриин асуудалнуудта бүхы сагаа зорюулдаг, заримдаа совнархозуудай тус тус управленинүүдэй орондо хүдэлдэг байха юм. Партиин Ростовой обкомой промышленно-транспортна таһаг иимэрхүүгээр хүдэлдэг. Энэ таһагые нүхэр Бузаев толгойлдог юм. Таһагай хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриин үдэр бүриин элдэб олон хэрэгүүдые «түргэдхэгшэдэй» үүргэ олонхидоо дүүргэдэг байха юм. Тэдэнэр предприятинуудта ябахадаа, соёл сурталай хүдэлмэри тухай һонирходоггүй, хиналта һулаар бэелүүлдэг байха юм.

Партийна эхин организаци бүхэнэй соёл сурталай талаар хатуужалтай, эмхидхэлэй талаар бата бэхи, дайшалхы ёһоной, коммунистнуудайнь эдэбхи хэшээлтэй байхын тулада эдэ организацинуудай үүргые бүри дээшэлүүлхэ гээшэ амжалтануудые туйлаха шухалын шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно. Бүхы партийна организацинууд хадаа ажалшадые хирэ хирэ бэшэ, харин саг үргэлжэ коммунис ёһоор хүмүүжүүлдэг, пропагандистнуудай, элидхэлшэдэй, агитколлективүүдэй ажал ябуулгые залан шэглүүлдэг, хинадаг байха ёһотой.

Коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хатуу холисонуудай Москвагай комбинадай партийна организаци хадаа хүнүүдые хүмүүжүүлгые ажал хэрэгээ эмхидхэхэ үндэһэ һуури болгоһон байна.

Хүнүүдые үнэншүүлэн этигүүлхэ, хүмүүжүүлхэ, эмхидхэхэ гээшэ манай амжалтануудай үндэһэ һуури боложо үгэнэ. Эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие шангадхахадаа, тэдэниие таһаршагүйгөөр холбоходоо, партийна организацинууд олониитэтэй өөһэдынгөө холбоо барисаа бэхижүүлнэ, коммунис байгуулалтын бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлалгада тэдэниие элсүүлэн эмхидхэнэ гээшэ.

(«Правдын» сентябриин 11-нэй түрүү бэшэгһээ).

Уялгаяа дүүргэбэд

ТАРБАГАТАИ. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозууд гүрэндөө таряа худалдаха түсэб, уялгануудаа үглөө мүнөө дүүргэхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байна. Уржадэр манай „Восход" колхоз (түрүүлэгшэнь Д. А. Мокров) гүрэндэ 3 мянган центнер таряа худалдаха гэһэн уялгаяа сүм дүүргээд, уялгаһаа гадуур тушаажа үргэлжэлһөөр.

В. Тупикин,
КПСС-эй райкомой секретарь.

СЭЛЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Манай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндөө 2 мянган центнер таряа худалдаха гэһэн социалис уялгаяа үсэгэлдэр бүрин дүүргэө. Мүнөө үедэ шэниисэ гол түлэб хуряагдажа дүүрэхээ байна. Амяарлан хадагдаһан таряан суглуулан сохигдожо, захадаа гараханъ. Энэ һарын 20 болотор таряа хуряалгаяа сүм дүүргэхэ зорилготойбди.

Ц. Гармаев,
колхозой түрүүлэгшэ.

ТҮРҮҮШҮҮЛ УРМАШУУЛАГДАНА

Манай XX партс'ездын нэрэмжэтэ колхозой тракторно-таряан ажалай 3-дахи бригадын (бригадир Вл. Васильев) комбайнернууд Дамдин Будадоржиев Чимит Ринчинов хоёр үнгэрэгшэ 5 хоног соо комбайнаараа тус тустаа 109 гектар таряа хадаа. Тиигэжэ үдэрэйнгөө даабариие 150—190 процент үдэр бүри дүүргэнэ. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 16-17 центнер таряан тоог дээрэ ороно.

Эдэ хоёр комбайнернуудта колхозой правлениин, парткомой дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

С. Биликтуев.
Сэлэнгэ.

ХЭМЖЭЭН АБТАЖА БАЙНА

„Гансал бороо зэмэтэй гү?"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетын сентябриин 6-най номерто гараһан шүүмжэлхы статьяе Хэжэнгын совхозой дирекци зүбшэн хэлсээ.

— Элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхахын тула хэмжээнүүд абтаад, сэлмэг үдэрнүүдтэ совхозой механизаторнууд техникээ түхэреэн сүүдхэ хүдэлгэнэ. Хуряалгынгаа ябасые улам эршэдхэн, сентябриин 20 хүрэтэр таряа сохилгоёо сүм дүүргэхэ зорилго табяабди. Тэрэшэлэн гүрэндэ таряа худалдаха графигаа бэелүүлжэ байнабди.

Ажалай эмхидхэл заһаржа байна, механизаторнуудта үдэрэйнь хоол поли дээрэ абаашажа үгтэнэ, машина зэмсэгүүдые заһабаригүйгөөр хүдэлгэхын тула саг дары туһаламжа үзүүлэгдэнэ,—гэжэ совхозой директор нүхэр Д. Дугаров манда мэдээсэбэ.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЭРХИМ ЖЭШЭЭ

КАБАНСК. (**Телефоноор абтаба**). Манай нютагай үйлэдбэриин управлениин харьяата ажахынууд ургаса хуряалгаяа түргэнөөр ябуулжа, гүрэндөө таряа тушааха түсэб, уялгануудаа дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдожо байнхай. Энээнтэй хамта колхоз, совхозуудай гүрэндөө мал ажалай продуктнуудые худалдаха 9 һарынгаа түсэб болзорһоо урид дүүргэхые эрмэлзэнэ.

Энэ мүрысөөндэ Хурамхаанай совхоз түрүүлжэ ябана. Энэ совхоз һүүлэй мэдээгээр 5 мянга гаран гектар таряа хадаад, тэрэнэйнгээ 2 мянга гараниие суглуулан сохёо. Тиигэжэ сентябриин 5-най байдалаар гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Мүнөө тэдэнэр түсэбһөө гадуур тушаажа, гүрэнэй амбаарта 18 мянган центнер таряа оруулха гэһэн уялгаяа бэелүүлжэ ороо.

Ургаса хуряалгаараа Кабанскын аймагай Шергинскэ совхоз түрүү зэргэдэ гараа. Тэдэнэр шэниисэ, ешмээн хадажа дүүргээд, тэрэнээ суглуулан сохижо байнхай.

Кабанскын совхоздо горохой баян ургаса гараа. Тэндэ бүхыдөө 638 га горох таригдаад, мүнөө бүхыдөө хадагдажа, тэрэнэй 320 гектарынь суглуулагдан сохигдоо. Эндэ дунда зэргээр гектарай 13 центнер горох абтана. Бүхыдөө 4 мянган центнер горох хуряагдаад, 2 мянган центнерынь гүрэндэ тушаагдаа.

Манай харьяата колхоз, совхозуудта кукуруза хуряалга гол түлэб дүүрэнхэй. Илангаяа Баргажанай, Түнхэнэй, Прибайкалиин аймагуудта кукурузын һайн ургаса гараа.

Тиигэбэшье ургаса хуряалга дээрэ дутагдалнууд нилээд ушарһан байна. Байгалай совхоз горохоо саг соонь хуряажа абангүй, нилээд ехэ гээлтэдэ оруулаа. Илангаяа тус совхозой Тресково тосхондо оршодог отделенидэ (эрхилэгшэнь нүхэр Аносов) горохой ургасын гурбанай нэгэ хубиие гээлтэдэ оруулһан байна. Мүн Дэрээнэй совхоздо **горох** шанар муутайгаар хуряагдаа.

Һаяхан манай управлени ургаса хуряалга, гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдалгаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргажа, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи һуури эзэлһэн Баргажанай совхоздо мүнгэн шантайгаар барюулаа. Баргажанай совхоз гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, малайнгаа тоо толгой олошоруулжа шадаа. Хоёрдохи һуури Прибайкалиин аймаг эзэлээ.

Гүрэндэ мяха худалдаха гурбан кварталай түсэбые Кабанскын совхоз үлүүлэн дүүргээ. Тэдэнэр энэ үедэ 5450 центнер мяха тушааха байбал, тэрэнээ 6229 центнертэ хүргэжэ, түсэбөө 114 процент дүүргээ. Иигэжэ нёдондоной энэ үеынхидэ орбол 75 процент ехэ мяха гүрэндөө худалдаа. Тэрэшэлэн Хурамхаанай совхоз нёдондоной энэ үеынхидэ орбол байгша ондо хоёр дахин шахуу ехэ мяха тушаагаад байна.

Гүрэндэ һү худалдалгаар Түнхэнэй «Маяк» колхоз һайн үрэ дүн туйлаа. Тус колхоз һү худалдаха гурбан кварталай түсэб 102,7 процентдэ хүргөө. Мүн эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ үедэ 5160 центнер һү гүрэндэ худалдаха түсэбтэй байгаа һаа, тэрэнээ 5397 центнертэ хүргөө. Һү худалдаха түсэбөө тэндэхи Саянай совхоз дүүргэхээ байна.

Үндэгэ худалдалгаар Оймурой, Шергинскэ совхозууд гурбан кварталай түсэб дүүргэнхэй. Баргажанай совхоз гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб бэелүүлээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 2,1 дахин олон үндэгэ худалдаа.

Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ нооһо худалдаха жэлэйнгээ түсэб 102,1 процент дүүргээ.

Гүрэнэй урда абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан эдэ түрүүшүүлһээ манай зонын бүхы ажахынууд жэшээ абана.

В. Титов,
Кабанскын үйлэдбэриин управлениин начальник.

Хурамхаанай совхозой 1-дэхи отделениин комбайнер, Социалис Ажалай Герой Цыдып Шагжанович Бубеев таряа амяарлан хуряахадаа, «С-6» комбайнаар үдэртөө 25—30 гектар таряа унагаана.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

★ ★

КПСС-эй ОБКОМДО, БурАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Һү һаалгаар, гүрэндэ худалдалгаар районууд хоорондохи социалис мүрысөөнэй 1962 оной август һарын дүнгүүд тухай

Һү һаалга, гүрэндэ худалдалгаар районууд хоорондохи социалис мүрысөөнэй 1962 оной август һарын дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет тусхай тогтоол абаа.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг 300 түхэриг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар **Баунтын аймагта** (КПСС-эй райкомой секретарь **Г. И. Воронин**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **А. П Аханянов**) барюулха болоо. Энэ аймаг гүрэндэ һү худалдаха гурбан кварталай түсэб болзорһоо урид, сентябриин 1-дэ 103 процент дүүргээ, тэрэ тоодо август һарада һү худалдаха түсэбөө 128 процент дүүргэжэ, нёдондоной август һарынхиһаа 17 процентээр дээшэлүүлбэ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг **Түнхэнэй аймагта** (КПСС-эй райкомой секретарь **В. Д. Серебренников**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **А. Д. Таханов**) үлөөжэ, 200 түхэриг хоёрдохи мүнгэн шан барюулагдаха. Энэ аймаг гүрэндэ һү худалдаха август һарын түсэб 117 процент дүүргэжэ, нёдондоной август һарынхиһаа 11 процент ехэ һү худалдаа.

Гүрэндэ һү худалдалгаар, тэрэниие һаалгаар амжалтануудые туйлаһан Сэлэнгын, Баргажанай, Советскэ районуудай һайн хүдэлмэриие тэмдэглэбэ.

Республикын колхоз, совхозуудта ургаса хуряалга, таряа тушаалга, намарай паар хахалалгын ябаса тухай

1962 оной сентябриин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд болон управлени	Таряа хадалга, хуряалга	Таряа тушаалга	Кукуруза хуряалга	Намарай паар хахалга
Баргажанай	53	38	81	15
Кабанскын	68	23	76	21
Ахын	—	—	—	—
Прибайкалиин	54	17	82	27
Түнхэнэй	39	31	75	23
Кабанскын управлени	**55**	**29**	**79**	**20**
Бэшүүрэй	51	28	68	12
Зэдын	48	4	70	20
Захааминай	27	—	81	8
Хяагтын	60	26	57	6
Хяагтын управлени	**51**	**19**	**65**	**12**
Яруунын	47	3	76	8
Хориин	59	39	49	7
Хориин управлени	**53**	**18**	**50**	**8**
Загарайн	57	48	76	12
Мухар-Шэбэрэй	54	18	89	15
Сэлэнгын	43	11	67	11
Тарбагатайн	45	63	86	18
Улаан-Үдын управлени	**50**	**31**	**79**	**13**
Хойто-Байгалай	14	—	80	—
Баунтын	—	—	—	—
Республикын туршалгын ажахы	64	—	91	—

Коммунис ажалай ударник, Улаан-Үдын «Электромашина» заводой токарь Александр Нахвальнов Агуухэ Октябриин 45 жэлэй ойе ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтахаяа тэмсэн, халаан бүринингөө даабари 140 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Зураг дээрэ: нүхэр Нахвальнов ажаллажа байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ПАРТИЙНА ГРУППЫН ҮҮРГЭ ЕХЭ

КПСС-эй XXII съездээр баталагдаһан партиин Устав соо фабрика, заводуудтахи, колхоз, совхозуудтахи, совет эмхи зургаануудтахи партийна эхин организацинуудта партийна группанууд эмхидхэгдэжэ болохо гэжэ хэлэгдэнхэй. Тэрэнине эмхидхэлгэ нютагай эрхэ байдалһаа, партийна организациин зорилгонуудһаа дулдыдаха байна.

Партийна группа хадаа партиин эгээл багахан эмхидхэл мүн. Ажалшадай эгээн гүн соо хүдэлдэг дээрэһээ тэдэнэр коммунистнар, партийнабэшэ хүнүүдэй хүсэ шадалые ажахы болон, соёл культурая хүгжөөхэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ элсүүлхэ талаар ехэхэн үүргэ дүүргэдэг.

ПВЗ-гэй, барилгын 154-дэхи трестын 3-дахи барилгын-монтажна управлениин парторганизацинууд партгруппануудта ехэ анхарал хандуулдаг. Партгруппануудай ажал худэлмэритэй, дүй дүршэлтэй ба партийна эмхидхэлэй хүдэлмэритэй танилсуулха зорилготойгоор энлэ семинарнууд, зүблөөнүүд үнгэргэгдэдэг.

Паровозо-вагонно заводой цехүүдэй парторганизацинуудта үйлэдбэриин эгээл харюусалгатай участогуудаар 240 коммунистнарые хамтаруулһан 28 партгруппанууд бүридхэгдэнхэй. Энэ хадаа заводой партийна организациин дүрбэнэй нэгэ хуби болоно. Заводой партком ба цехэй парторганизаци ажал хүдэлмэреэ партийна группануудаар дамжуулан ябуулна.

Нёдондо шэрэм шудхалгын цехтэ партийна хоёр группа эмхидхэгдэһэн юм. Хүдэлмэришэдэй эдэбхи бадараажа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, өөрын хямда үнэ сэнтэй продукци гаргаха, бүхы механизмүүдаа ба түхеэрэлгэнүүдээ ашатуһатайгаар, зүбөөр хэрэглэхэ гэһэн зорилго тэдэ партгруппанууд урдаа табина. Эдэ зорилгонууд хэр дүүргэгдээб гэжэ хаража үзэе. 1962 оной түрүүшын хахадта шэрэм шудхалгын цехэй коллектив һайнаар ажаллажа, түсэбһөө гадуур 850 центнер шэрэм шудхаа, ажалай бүтээсын түсэб 104,6 процент дүүргээ, нёдондонойхиһоо голодоһоной гараса нилээд хороо, ажалай түлбэриин фондһоо 3 мянган түхэриг алмагдаа һэн.

Паровоз хабсаралгын цехтэ 5 партийна бүлэгүүд ажаллана. Тэдэнэр бригадануудай, участогуудай, халаануудай ажал хэрэгүүдээр ходо һонирхожо, түсэб уялгануудаа дүүргэхэ талаар ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Жэшээлхэдэ, рама тодхолгын участогта нэгэ үедэ хүдэлмэришэдэй гэмтэлдэ орохо ушарнууд олошороо һэн. Зарим хүдэлмэришэдэй журам һулагай ба ажалдаа харюусалгагүйгөөр, болгоомжогүйгөөр хандадаг дээрэһээ тиимэ аягүй ушарнууд тохёолдоно гэжэ партгруппа (групоргынь В. М. Доржиев) элирүүлээ. Энэ асуудал шиидхэхын түлөө партгруппа участогай хүдэлмэришэдэй хабаадалгатайгаар суглаа зарлаһан юм. Шүүмжэлэлдэ хүртэһэн нүхэд саашанхи ажал хүдэлмэри тухайгаа гүнзэгыгөөр бодожо үзэхэ баатай болоо. Тэрэ сагһаа хойшо ажалай журам эбдэхэ ушарнууд эрид хорожо, үйлэдбэриин усал гэмтэлнүүд усадхагдаа һэн. Тус партгруппа хүдэлмэришэдэйнгөө политическэ ба юрэнхы эрдэм дээшэлүүлхые саг үргэлжэ оролдоно.

Шэрэм шудхалгын цехэй 4-дэхи пролёдой партгруппа (групоргынь Л. С. Ярославцев) хүдэлмэришэдэй зүгһөө олон мэргэжэл шудалха хэрэгтэ түсхаар анхарал хандуулжа, һуралсалай кружогуудые нээлгэһэн юм. Тиигэжэ олон хүдэлмэришэд шэнэ шэнэ мэргэжэлнүүдые шудалаа. Жэшээлхэдэ, Н. Клементьев түмэр шэрээдэг, фрезеровщик Н. Миронов шэнэ мэргэжэлтын үнэмшэлгэ абанхай.

Партгруппа участогуудайнгаа хүдэлмэришэдые, мэргэжэлтэдые эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө тэмсэлдэ уряална. Тэрэ асуудал партийна ба хамтын суглаанууд дээрэ хэлсэгдэнэ. Мүнөө 8 хүн эрхим шанартай продукциин тамгатай болонхой. Харуулдагша нүхэр Кузьменко ходол голодоһо гаргажа, ажалайнгаа бүтээсэ доошонь татадаг аад, мүнөө дурсагдагша тамга абанхай. Эндэ политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар табигданхай.

154-дэхи трестын 3-дахи барилгын-монтажна управлениин 2-дохи участогай партгруппа эдэбхитэйгээр ба эршэтэйгээр ажаллана. Тэрэниие коммунис ажалай ударник С. Р. Конов толгойлно. Коллективэйнгээ урда табигдаһан зорилгонуудые түргэн саг соо дүүргэхэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, үйлэдбэридөө хэрэглэхэ гээшэ гол зорилгомнай гэжэ тус участогай коммунистнар тоолодог. Партгруппын үүсхэлээр шулуушадай, арматурщигуудай, бетонщигуудай, дархашуулай бригадануудта барилгын хэрэгсэлнүүдые гамтайгаар гаргашалхын түлөө ёһотойл халуун тэмсэл үүсхэгдээ һэн.

Гэхэтэй хамта, сэхыень хэлэхэ болоо һаа, партиин олонхи райкомууд ба парторганизацинууд өөрынгөө эгээл багахан эмхидхэл болохо партийна группануудта хүсэд туһа, заабари үгэнэгүй, тэдэнэйнгээ ажал хэрэгүүдтэ халирхайгаар хандана. Ивалгын һуралсалай-туршалгын ажахын, барилгын хэрэгсэлнүүдэй комбинадай, 1-дэхи, 4-дэхи барилгын управлениин, «Бурстрой» трестын ба бусад хэдэн парторганизацинуудта дээрэ хэлэгдэһэн дутагдалнууд үзэгдэнэ.

Тэрэшэлэн зарим парторганизацинуудай бюро ба комитедүүд партийна группануудые буруугаар эмхидхэнэ. Тэдэнэр коммунистнараа бүлэг бүлэгөөрнь таһалжа хубаажархибал, хэрэг дүүрээ гэжэ тоолодог. Эгээ тиимэһээ промышленна предприятинуудай ба хүдөөгэй парторганизацинууд энэ асуудалда ехэ анхаралаа табижа, болохо газартань партийна группануудые заатагүй байгуулха уялгатай.

Н. Чечетка,
КПСС-эй обкомой инструктор.

ЭМХИТЭЙГЭЭР ЭХИЛХЭБДИ

Партийна һуралсалай шэнэ жэл ойртожо байна. Зэдын колхоз, совхозуудай, эмхи зургаануудай партийна организацинууд энэ жэлдэ һуралсаха кружок, семинарнуудые бүридүүлжэ эхилһээр үнишэй. Коммунистнууд манай партиин алдарта түүхэ, һүүлэй үеын ажал ябуулга шудалха хүсэлэнтэй байна. Мүн улас түрын байдалаар, манай гүрэнэй гадаадын политикаар хүнүүд һонирхоно.

Мүнөө жэлдэ КПСС-эй түүхэ шудалха кружогуудта 357 коммунист, партийнабэшэ эдэбхитэд; улас түрын байдал, СССР-эй гадаадын политика шудалха кружок, семинарнуудта 512 хүн һураха юм.

Хүдөө ажахын экономико шудалха хэрэгтэ онсо анхарал табигдаха юм. Аймагай ажахынуудай үмэнэ табигдажа байгаа зорилгонуудые хараада абажа, эдэ семинарнуудай хүдэлхэ программа зохёогдоо. Тиихэ зуураа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, түрүү дүй дүршэлэй, наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ илангаяа ехэ анхарал табигдана.

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд кружок, семинарнуудай пропагандистаар томилогдобо. Эдэнэй дунда колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд партийна комитедүүдэй секретарьнар, багшанар бии. Олониитын хүсөөр хүдэлдэг политическэ гэгээрэлэй 7 кабинет һуралсалай жэлэй үедэ пропагандистнарта, һурагшадта туһалха юм.

Бэеэ даагаад һуралсаха, семинарнуудые байгуулха гэһэн партиин Центральна Комитедэй заабариие хараадаа абажа, энэ жэлэй һуралсал эмхидхэхэмнай. Марксистско-ленинскэ һургаал шудалха 16 семинар мүнөө жэлдэ нээгдэхэнь. Мүн КПСС-эй райкомой дэргэдэ экономическа һургуули хүдэлхэ. Энээндэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, фермэ, отделенинүүдые даагшанар һуралсахаар хараалагдана. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай ажал эмхидхэхэ асуудалнуудые энэ һургуулида үзэхэ юм.

Аймагай Соёлой байшангай дэргэдэ коммунис хүмүүжүүлгын университет хүдэлхэ. Аймагай прокурор Н. Ц. Жамбалов түрүүтэй университедэй совет байгуулагдаа. Мүнөө тус совет университедэйнгээ нэгэдэхи хахад жэлэй түсэб табижа, лекци уншуулха тематика зохёожо байна.

Колхоз, совхозуудай хонишодой томодхомол бригаданuудта, һү һаалиин фермэнүүдтэ, машинно-тракторна мастерскойнуудта хүдөө ажахын үйлэдбэриин экономико, түрүү дүй дүршэл шудалхаар хараалагдана.

Сентябриин эсэс багаар, һуралсалай жэлэй урда тээ аймагай пропагандистнарай семинар үнгэргэхөөр бэлдэжэ байнабди. Партиин райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинет кружок, семинарнуудай программа зохёожо, хэрэгтэй болохо ном бэлдэжэ байна. Пропагандистнарта зорюулан стенд бэлдэгдэнхэй. Ингэжэ һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр эхилхэ хүсэлэнтэй байгдана.

Ц. Хандажапов,
КПСС-эй Зэдын райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1962 оной сентябриин 13.

Н. Г. ЗАГЛАДЫН СТАТЬЯ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭНЭБД[И]

ХОНИШОН ХҮНЭЙ ҺЭШХЭЛ ТУХА[Й]

Зэдын аймагай Борьёогой совхозой хонишодой ажахын тоосоото бригадын бригадир Дамба ЦЫРЕНОВИЧ НОРБОЕВОЙ хөөрөөн

Украинын Житомирой областиин «Майн Нэгэн» колхозой звеное даагша, 69 наһатай социалис Ажалай Герой Надежда Григорьевна Загладын бэшэһэн «Таряашан нэрэеэ хүндэлэгты!» гэһэн удха түгэлдэр статьятай ехэл һонирхожо танилсабаб. Хэжэ байһан ажал хүдэлмэридөө, социалис зөөридөө хүниие коммунис ёһоор хандадаг болгон хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тус статья айхабтар ехэ удха шанартай байна. Таряашалэн нүхэр Н. Г. Заглада хүдөө ажахые улам саашаданъ хүгжөөхэ, талха таряа, мяха, һү, тоһо болон бусад продуктнуудые ехээр абадаг болохо ушарта хүдөөгэй ажалшадай өөрынь харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ гэһэн гол шухала асуудал тушаа онсо тоггоно бшуу.

Нүхэр Загладын бэшэг хадаа ганса таряашадта хандуулагдана бэшэ, харин бүхы колхоз, совхозуудай малшадта, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ — хэндэшье илгаагүй хамаатай байһыень мэдэрхэ ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, хүн бүхэн даалгагдаһан ажалайнгаа, хамтын хэрэгэй түлөө өөрынгөө үнэн сэхэ һэшхэлээ, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэдэг болохо ёһотой гэһэн уряал тус статья соо табигдана. «Минии энэ хөөрөөе уншаһан хүн бүхэн өөрыгөө хажуу талаһаа хаража, өөрынгөө һэшхэлэй зүбшэл хэһэй гэжэ хүсэнэб» гэжэ Надежда Григорьевна сэхэ руунь бэшэнэ ха юм.

Сэхынь хэлэхэдэ, хүн бүхэн, хүдөө ажахы дээрэ хүдэлжэ байһан ажалшан бүхэн даалгагдаһан ажалдаа харюусалгатайгаар, үнэн һэшхэлһээ хандана гэхын тон аргагүй. Хамтын ажал дээрэ ябахадашни элдэбын лэ хүн ушардаг гээшэ. Өөрынгөө хүдэлжэ ябадаг ажахыдахи байдалһаа жэшээ болгон нэгэ хэдэн ушар тэмдэглэхэ гэжэ шиидэбэб. Би өөрөө үе наһаараа гэхээр совхозойнгоо мал ажал дээрэ хүдэлжэ ябадаг хүмби. Һүүлэй 12 жэл соо гэр бүлөөрөө саг үргэлжэ эхэ хонидой отара дээрэ ажалланаб.

Хонишон хүнэй нэрэ хүндэ, харюусалганьшье ехэ. Хониин һүрэгэймнай үдэхэ, үүлтэрэйнь һайжархаябадал маанадһаал, эхэ хонидые харагшадһаа дулдыдаха байна ха юм. Теэд һэшхэлээрээ, үнэн сэдьхэлээрээ хүдэлөөгүй хадаа юу бүтээхэбши. Хонидоо ходо тарган тобир сайлгахын, саг дарыдань ороондо оруулхын, шэнэ түл гарзалуулангүй түлжүүлхын тула бүри үдэр һүниие мэдэнгүй ажаллаха ушар олонто тохёолдодог бшуу.

Имагтал даажа байһан хонидтоо харюусалгатайгаар хандажа, һэшхэлээрээ оролдоһоной аша туһаар яһала һайн амжалта туйлагдана гэжэ хэлэхэ зэргэтэйб. Жэлһээ жэлдэ нэгэшье эхэ хони һубайруулжа, хурьга олоор гарзалуулжа үзэгдөөгүй гээшэ. 1961 оной август, сентябрь соо хонидоо нарин нягтаар искусственна аргаар үрэжүүлжэ, гол түлэб байгша оной январь, февраль соо бүхы хонидоо хуу түрүүлээбди. 800 эхэ хониһоо 895 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдээ. Хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулһанай ашаар мүнөө толгой бүриһөөнь 5 килограмм (дунда зэргээр) шахуу нооһо хайшалжа абадаг болонхойбди.

Манай Тасархайн фермын малшадай дунда үнэн сэдьхэлһээ габшагай бэрхээр хүдэлдэг, һайн амжалта туйладаг нүхэд олон. Тэдэнэй дунда хонишод Дашицырен Дуринов, Мижит Доржиев, Дашинима Балданов энэ жэлдэ 100 эхэ хониин бүриһөө 103—109 хурьга абажа түлжүүлээ. Эдэ нүхэднай дүй дүршэлөөр баян болоһон, хамтын хэрэгэй түлөө үнэн сэдьхэлээрээ оролсодог хүнүүд гээшэ. Теэд манай фермын ажалшад хуу һайнаар хүдэлнэ гэхын аргагүй. Ажал хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандадаг, һэшхэлгүйгөөр хүдэлдэг хүнүүд үшөөл бии байһаар. Имэһээл боложо, ажахымнайшье мүртэй һайн амжалта туйланагүй ха юм.

Нэгэ газар дээрэ, нэгэ эрхэ байдалда хүдэлжэ байгаад, зарим нүхэднай хүдэлмэри дээрээ мүртэй үрэ дүн туйланагүй. Жэшээ болгон нүхэр Лодой Сосоровые дурдая. Энэ хонишон нёдондо намар 670 эхэ хони искусственна аргаар үрэжүүлээ һэн. Гэбэшье энэ отараархиин оройдоол 205 хурьга түлжүүлээ. Тус ушарые нүхэр Сосоров хонид олоороо һубайрна гэжэ тайлбаридаг. Тиимэшье бэшэ байха. Түл абалгын үедэ тон хайхарамжагүйгөөр хүдэлһэнһөө боложо, хурьгадаа олоор гарзалуулһан, тиигэжэ тэрэнээ сагааруулхые бодожо нюуһан, далдалһын баримта элирүүлэгдэһэн бшуу. Энэмнай һэшхэлээрээ хүдэлһэн хэрэг болоно гү? Үгы ааб даа.

Харюусалга тон һула болошоо. Урданъ хада хонишоной нэгэ хони гү, али хурьга үхүүлжэрхибэл, ехэл шанга хөөрэлдөөн бологшо һэн. Мал гарзалуулһан хүн тэрэнээ өөрынгөө хүзүүгээр бодхоогшо бэлэй. Харин мүнөө тиимэ юумэ үгы. Хони, хурьган үхэшэбэ гээд, ветеринарна врачта ошоходошни, үхэһэн бэеынь харангьегүй акт зуражархихал даа. Үнгэрхэдөө хэдэн арбаад малда нэгэ акт зохёожорхидог, яажа, юун дээрэһээ үхөөб гэжэ тэрэниие элирхэйлдэггүй, задалжа үзэдэггүй. Хэнэйшье тэрэниие ухашалжа, бурууень тодоруулхын аргагүйгөөр саб байса бэшэжэрхиһэн акт харахат.

Энээн дээрэһээ хаража үзэхэдэ, зарим мэргэжэлтэднайшье баһал һэшхэлгүйшэгөөр лэ хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэхээр болоно. Мүнөө үе хадаа хонидые үрэжүүлжэ байһан тон харюусалгатай саг гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Фермымнай дээдэ эрдэмтэ зоотехник нүхэр Данжуров һара үлүү хугасаа соо минии отаранууд дээрэ оройл хоёр дахин ойро зуура харагдахадал гээ һэн. Хэр зэргээр үрэжүүлгэ ябажа байнаб гэһэн асуудалаар һонирхоһон, шалгалта хиналта хэһэншье юумэ бүри байхагүй. Энэмнай совхозойнгоо хамтын хэрэгэй түлөө тархяа үбдэһэн ябадал гээшэ гү? Һүүлэй 3-4 үдэрэй нютагтаашье харагданагүй, һураггүй үгы болошоо гэлсэнэ. Тиихэдэ ветеринарна врач нүхэр Воронин амаралтада гаранхай, хаанашьеб мэдэнэгүйбди.

Март соо хэдэн отаранууд нэгэдхэгдэжэ, ажахын тоосоото хонишодой бригаданууд болгогдоо һэн. Тэрэнэй нэгые би харюусанаб. Манай бригадын 7 мянган толгой хониин һүрэг эхэ хонидой 5 (800—800 толгой), залуу хонидой 3 отара болон таһардаг юм. Малшадай эрилтэ хэрэглэмжые мууса хангадаг шалтагаанһаа боложо, хонишод ходо һэтгэнэ, хүн дуталдана. Манай бригадада 20 хүн хүдэлхэ байһан аад, харин минии 9 хүн тоологдоно. Хонидоол харууһалхаһаа бэшэ ондоо юумэ иимэ хүсөөр хэхэнь тон бэрхэтэйл. Хониин ажалда саг үргэлжэ хүдэлжэ байха хүнүүдээр бүридхэхын хойноһоо совхозой дирекци анхарал оролдолгоёо гарганагүй. «Хүнүүдтэ эрилтэ табихынгаа хажуугаар, тэдээндэ анхарал табиха хэрэгтэй бшуу» гэжэ Н. Г. Заглада тон зүб асуудал табина. Энэ талаар манай совхоз ехэл дутагдалтай гээшэ.

Хүнэй түлөө анхарал оролдолго гаргаха, һанаагаа зобохо ябадалай дутагдалтай байһаниие үшөө иимэ баримта гэршэлнэ. Мал ажалда үни удаан хүдэлһэн, дүй дүршэлтэй хүнүүднай һүүлэй үедэ совхозһоо гаража ябашадаг болонхой. Тэдэнэй орондо саг зуураар лэ энэ тэрэ хүнүүд ажалладаг заншал[…] зүйл ажахыда, иланга[…] ажалда, ехэ хохидол […] Юундэб гэхэдэ, тиимэ хү[…] зүрхэнһөө, һэшхэлээрээ х[…] рэгэй түлөө хүсэд о[…]

Ажал хүдэлмэридөө […] хэрэгтэ заримашуулай […]гөөр хандадаг шалтагаан[…] ажалшадай дунда хүмүү[…] дэлмэриин хангалтагүйгө[…] һанһаа дулдыдажа, ман[…] ажалай заршам хазага[…] Архидаха, тэрээнһээ ула[…] лигантаха, аягүй абари […] баримтанууд олошорно. […] гараһанһаа хойшо тус ф[…] хүн архиһаа болжо х[…] сүүдлүүлээ. Имэрхү[…] саашадаа эбсэжэ байха […] Тиимэ тула хүн бүхэн […] гай энэ тэсэшэгүй бузар […] эрид тэмсэхэ уялгатай.

Ажал хүдэлмэридөө ү[…] һэшхэл дүүрэн хандахые[…] дүршэл үргэнөөр нэбтэрү[…] хозник, совхозой хүд[…] мэргэжэлтэн, хүтэлбэрил[…] ниие Надежда Григорьевн[…] уряална. Энээниень би […] хэнһөө дамжанаб. һа[…] мүнөө ажаһууха гээшэ м[…] ствын жама ёһодо зохи[…] болоно. Тиимэһээ залху[…] хүнгэн ябадалтай хүнүүд[…] дай хүзүүн дээгүүр т[…] һэдэгшэдтэй эрид шууд[…] уряалнаб. Энэ хадаа ажа[…] рэ хүндын хэрэг бшуу.

Г. Ц[…]
найруулан бэша[…]

Энэ жэлдэ Бэшүүрэй аймагай XXI партсъездын нэра[…] хозойхид һаалингаа фермэдэ үнеэдые оньһон аргаар һаах[…] түхэлэй түхеэрэлгэ тодхожо, ажалай бүтээсые нилээд дэ[…] Мүн эндэ хүкшье олон сүлөөржэ үгэһэн байна. Зу[…] (зүүн гарһаа) залуу һаалишад Евдокия Афанасьева, Евдо[…]ханова үнеэдээ һаахаар ёлочкосо түхеэржэ байна.

Ф. СОРОКИНО[…]

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЭ—ҮЙЛЭДБЭРИ ХҮГЖӨӨХЭ ГОЛ ҮНДЭҺЭ[…]

Буряадай совнархозой промышленна предприятинууд болон барилгын организацинуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үйлэдбэрээ оньһожоруулан һайжаруулха, техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ ехэ анхарал оролдолго гаргана. Ингэжэ продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, шэнэ продукци гаргадаг болохо, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлана.

Жэлэй түрүүшын хахад соо совнархозой предприятиин, барилгын организацинуудта 353,3 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ 504 хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдээ. Гадна эдэбхитэй хүдэлмэришэдэй оруулһан уралан нарижуулгын 2414 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд, 2319,7 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ арга олгогдоо. Республикымнай промышленна түрүү предприятинуудта, тусхайлбал, «Электромашина», шэлэй механизированна, Тимлюгэй цемент-шиферэй заводуud болон бусад предприятинуудта техническэ пропаганда һайжаруулагдаа, үйлэдбэридэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар нилээд ажал хэгдэнэ.

«Электромашина» заводой 100 гаран инженер, техникүүдэй 80 хүниинь техническэ пропаганда ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдээн сооһоо эгээл дүй дүршэлтэйнүүдынь референтнүүдээр ажаллажа, хүдэлмэриһөө сүлөөтэй сагтаа техническэ шэнэ литература уншажа, өөрынгөө заводто таарахаар юумэ үйлэдбэри дээрээ хэрэглэн нэбтэрүүлхые дурадхана. 14 инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд заводой хүдэлмэришэдэй дунда техническэ информаци саг үргэлжэ үнгэргэдэг болоо. Олон инженер, техникүүд техническэ библиотекын соведэй гэшүүд байха юм. Нүхэд Атмаджан, Хранов, Фридман, Синов болон бусад хүдэлмэришэдые техникын шэнэ, түрүү һонинтой саг үргэлжэ танилсуулжа байдаг. Заводой хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организациин зүгһөө зохихо хэмжээнүүдэй абтаһанай ашаар техническэ шэнэ, түрүү арга нэбтэрүүлхэ талаар иимэ ехэ ажал хэгдэнэ. Хэрбээ тус заводойхид шэнэ арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, жэл соо 10,6 мянган түхэригэй алмалта хэхэ даабаритай байһан һаа, ганса 2-дохи кварталай туршада техническэ 106 шэнэ арга нэбтэрүүлээд, 20388 түхэригэй алмалта хэһэн байна. Тэдэнэр электродвигательнүүдые бүтээн гаргаха бүхы процессүүдые һайжаруулан хүнгэдхөө. Ингэжэ үнгэрһэн найма һарын туршада олон электродвигатель түсэбһөө гадуур бүтээгдэһэн байна.

Заводой коллектив туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй, Ленинград, Москвагай предприятинуудай дүй дүршэлтэй танилсаһан тус заводойхид техническэ шэнэ арга нэбтэрүүлхэ тусхай хэмжээ ябуулга бэелүүлхээр хараалба. Эндэхи хүдэлмэришэд Ленинградай «Электросила» заводой жэшээгээр материал, полуфабрикат, элдэб детальнуудые материально-техническэ хангалгын таһагай хүсөөр складһаа цехүүдтэ сэхэ абаашаха шэнэ арга хэрэглэхээр хараалаа. Энэ арга нэбтэрүүлбэл, 4,6 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдэхэ болоно. Электродвигатель, автокрануудые бүтээлгэдэ хэрэглэгдэхэ детальнуудые тоншолдолго дээрэ мүн лэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэхэнь. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ 5 дахин дээшэлүүлэгдэхэ юм. Москвагай Ильичэй нэрэмжэтэ заводойхидой жэшээгээр хүндэ детальнуудые хадагалха оньһожоруулагдаһан склад түхеэрэгдэжэ байна.

Мүн заводой уралан нарижуулагшадай дунда ехэ ажал хэгдэнэ. Майн 25-һаа июниин 25 болотор заводой цехүүдтэ уралан нарижуулгын тусхай һара үнгэргэгдөө һэн. Тэрээндэ 60 хүн хабаадалсаа. Энэ хэмжээ ябуулгын ямар аша туһатай байһые нэгэ иимэ баримта гэршэлнэ. Хэрбээ 6 һарын туршада 14,4 мянган түхэригэй арьбалалта үгэхэ уралан нарижуулгын 105 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байгаа һаа, уралан нарижуулгын тусхай һара соо 39 дурадхал нэбтэрүүлэгдэһэн байна. Нэгэ һара соо 5,5 мянган түхэригэй алмалта хэгдэбэ. Зарим хүдэлмэришэд ехэ үнэтэ дурадхалнуудые оруулаа. Жэшээлхэдэ, бүлэг хүдэлмэришэд А. И. Багин, Н. В. Пархоменко, Н. С. Демин, Н. В. Бабкин, Н. Д. Воронаев гэгшэд электродвигателиин нэгэ деталь хубилгажа, жэл соо 3,6 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ арга олгоо.

Түрүү заводой коллектив шэнэ, түрүү юумэ өөһэдөө нэбтэрүүлхэһээ гадна, энэ дүй дүршэлөө ондоо заводуудта дамжуулан үгэхые оролдоно. Шэтын тоһоной, горно промышленностиин түхеэрэлгэ бэлэдхэдэг Дараһанай заводуудта, мүн Улаан-Үдын модоной, һүнэй заводуудта үйлэдбэриие оньһожоруулха тусхай зурагууд эльгээгдээ.

Тимлюгэй цемент-шиферэй завод горьтой амжалта туйлажа шадаа. Цемент үйлэдбэрилхэ 8 һарын түсэб августын 23-да дүүргэгдээд, түсэбһөө гадуур 9945 тонно цемент арадай ажахыда эльгээгдээ. Тиихэдээ цементын шанар һайжаруулагдана, өөрынь үнэ сэн хямдаруулагдана. 1957 ондо нэгэ тонно цементын өөрынь үнэ 16 түхэриг 20 мүнгэтэ байһан һаа, 1961 ондо—15 түхэриг 92 мүнгэн, 1962 оной 6 һара соо 15 түхэриг 02 мүнгэтэ болгогдоһон байна. Манай ороной цементэ заводуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ Тимлюгэй цементнигүүд гаража шадаа. 1961 оной, мүн энэ жэлэй түрүүшын хахадай дүнгүүдээр тус заводойхид промстройматериалнуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Заводой хүдэлмэришэд һүүлэй жэлнүүдэй туршада техническэ дэбжэлтэ туйлаа, шэнэ т[…] үргэнөөр хэрэглэдэг бол[…]

Гадна эндэхи х[…] үйлэдбэриингөө культури[…] лүүлхын түлөө ехэ орол[…]даг болоо. Цехүүдые […] электролампанууд люмен[…] пануудаар һэлгэгдээ. […] ашагтай һайнаар хэрэгл[…]ческэ харууһа зүбөөр […] ариг сэбэрые наринаар […] далда саг үргэлжын а[…] дуулдаг болоһоной ашаар […] тээсэ нилээд ехээр дээш[…]

Хүдэлмэришэдэй мэрг[…] бари дээшэлүүлхэ асуу[…] түсэб дүүргэхэ, үлүүлэ[…] тула бэелүүлэгдэхэ хэм[…]нуудай нэгэн болоно. Т[…]водой дирекци, партий[…]ци энэ асуудалда гол ш[…]рал хандуулна. Индустр[…]никум, үдэшын дунда һ[…]рилгашадай һургуули […] хэгдэнхэй. Олон хүдэлм[…]лажа байгаад һуралсаж[…] шадабаряа дээшэлүүлнэ[…] промышленностиин маст[…] лоһон хүдэлмэришэд […] Эрьелдэжэ байдаг пеш[…] шинистнууд Бабинцев, […] Чирков, Алексеев гэгшэ[…]дэй бүтээсые горьтойгоо[…]жэ шадаһан байна. Шу[…]даг тээрмын хүдэлмэр[…] Кутлина даабаряа ход[…] дүүргэжэ, продукциин […]жаруулна. Мүн тус зав[…] залуушуул ажаллана. Б[…] мэришэдэй 70 гаран ш[…] луушуул байха юм. Т[…]хинь мэргэжэлээ һайна[…] оролдосотой ажалай ж[…]на.

Техническэ дэбжэлт[…] тула үдэр бүри тэмсэ[…]ридэ амжалта туйлагд[…]рүү предприятинуудай […] дүршэл гэршэлэн хар[…]

П. ХА[…]
совнархозой техническ[…]циин бюрогой […]

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

...о дурсагдаһан мэдүүлгэ ТАСС-ые Советскэ пра...ство түлөөлбэ.
...циально-политическэ бай...талһаань дулдыдангүй...хы оронуудтай энхэ ...аар зэргэ оршон байха ...ха бэелүүлхэдээ Совет...вительство хадаа бүм...дэлхэйн бүхы арадууд... найрамдал хангахын, ...рондын шанга хинал...оон буу зэбсэг бүгэдэ ...рэ, хүсэдөөр хуряаха ...лсээ баталхын тулада ...үсэлэл оролдолгоёо гар...байгаа, гарганашье гэ... Советскэ правительство ...ашэ мэдүүлһэн байна. ...икын Холбоото Шта... правительствын мүнөө ...а байһан хорото ааша..., термоядерна зэбсэг ...элгэтэй дэлхэйн бүгэдэ ... дайнда дэлхэйе татан ...аар хэдэг һэдэлгэнүүдтэ ... оронуудай правитель...дай, дэлхэйн олонии...харал хандуулха шуха... СССР-эй правитель...олоно.
...оото Штадуудай үһэ...нал бодолтой хархис ... Кубын Республика...эргүү идхалга США-гай ...стэ болон Америкын ...дэ удаан саг соо ехээр ...Кубада добтолхые, Ку...адта шухала хэрэгтэй ...а болон эдээ хоолой ...дые абаашадаг совет...днануудта добтолхые,— ...р хэлэхэдэ, дай хэхые ...а.
... найрамдалда эсэргүү, ...ндо энэрхы ёһоор хан... эсэргүү энэ идхалга ...ю түрүүшээр Советскэ ... тусгаар удха шанар ...й байгаа. Юуб гэхэ...дые түлөөлдэггүй гү, ...өөлдэгшье һаа, харин ...аша туһые хараадаа ...й, харюусалгагүй ху...мэ идхалга хэнэ, конг...үнгалтада бэлэдхэлэй ... байхада, мүн эб най...й хэрэг хамгаалжа ...хүсэнүүдтэ эсэргүү ха...хай хардалга гүрдэл...е хэмнай ехээр хэгшэ ...э һорин зүрилдэдэг ...а партинуудай—рес...нска болон демокра... партинуудай хоорон...А-да юрэл боложо ...эдэ бүхы хорото ... шууян гаргагда... тоолодог байгаа ... Теэд США-дахи ни...он хүнүүдэй энэ бузз...хай идхалгада орожо ...һые шаналхаар бай...ША-гай бүхы хэблэлые, ... телевидениие — хүнэй ... бодолдо нүлөөлдэг бу...а хэрэгсэлнүүдые мэ...барижа байһан Амери... монополистическэ капи...Америкын арадта юумэ ...нгүй байдаг, оронойн... олониитын һанамжые ...өө тааруугаар залан шэг...н тулада энээниие хэ...г байна. Холбоото Шта...й олон жэлэй турша ...гэ оршон байхадаа ...ү түхэлэй шууянда ...р дадашоод, тэдэндэ ...р удха шанар олгодог... байгаабди.
...өө энээниие хэрэгсээн...ража болохогүй байна. ...хэдэ, США-гай зэбсэг...нүүдтэ резервдэ бай...50 мянган хүниие тата...бшөөгыт гэжэ Холбоо...дуудай президент конг...хандаа. Өөрынгөө хан... үндэһэлэн баримтал... президент иигэжэ мэ... Холбоото Штадууд ...үлөөтэ дэлхэйн ямар...бида тохёолдожо боло...да шухала болоод бай...нь, түргэнөөр, үрэ ехэ... нүлөө үзүүлхэ арга ...отой» байха ёһотой. ...зэбсэгтэ хүсэнүүд бэ...гдэжэ байна, энээн...лэжо оршон байдал ...шахардуу болоно, бусад ...та аюул тохёолдоно. ...э би иимэ алхам хэбэ

...-гай правительствын ...хамые Холбоото Шта... өөһэдынь эзэрхэг тү... түсэбүүдэй болон һа...тануудай халхабша бэ...ээһээ ондоогоор сэгнэ...гүй, энэнь уласхоорон...шон байдалые заабол ...шахардуу шанга болгохо ... Энэ алхам шахардуу ... байдал һуларуулха зо... гэһэн хэбэртэйгээр ... баталан хэлэнэ. Зү...мэрые керосинаар гү, ...инээр унтаргаажа бо...жэ хэзээдэшье тоолог... байгаа. Иимэ алха... шахардуу шанга байда...ларуулхагүй, харин тад ... оршон байдалые тон ...уу болгохо, тиихэдэ, ...гэн гэнтын ушарһаа ... термоядерна дайнай ... шадахаар оршон ... тохёолдуулна гэжэ зу...домжолдог хүн бүхэн...дэ ойлгостой. Тиимэ болохолоороо, энэ хадаа эб найрамдалда эсэргүү хорото ааша болоно, энэ хадаа дай һужэрөөхэ, эзэрхэг түримхэй ааша гаргаха зорилгоор хэгдэнэ.

Оршон байдалай бүри шахардуу шанга болоһон дээрэһээ иимэ алхам хэгдээ гэжэ тайлбарилхые Америкын хүтэлбэрилэгшэд һэдэнэ. Зүгөөр жэлэй гү, али хоёр жэлэй урда тээхи оршон байдалтай сасуулха болоо һаа, тиимэ тусгаар хубилалта болоогүй байна бшуу. Тиимэһээ энэ алхам хадаа шахардуу байдалые һуларуулха зорилготой бэшэ, харин энэ хадаа тад һөөргэ, уласхоорондын оршон байдалые бүри шахардуу шанга болгохын тулада хэгдэнэ.

Теэд иимэ эзэрхэг түримхэй ябуулга хэхыень США-гай правительствые баадхахаар, һэргылүүлхээр ямар юумэн мүнөө болоо гээшэб? Америкын конгрессэй гэшүүд болон хэблэл юумые сэхэ руунь нэрэлнэ, тиихэдээ США-гай иимэ алхамай бодото шалтагаанай ямар байһан тухай үгэ алдажархидаг байна.

Революционно Кубада США-гай эмхидхэһэн экономическа хашалтын буруу һүрэжэ ороходонь, Америкын империалистнууд сошордожо эхилээ. Тэдэнэр хадаа Кубын арадые дарахые, тэдэниие өөһэдынгөө туһамаршад болгохые, Кубын баатарлиг арадай хэһэн революциин туйлалтануудые усадхахые хүсэнэ. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада тэдэнэр Кубын саахар худалдажа абахаһаа арсаа, өөрынгөө эд бараа, тэрэ тоодо эм дом, эдээ хоолой зүйлнүүдые худалдахаһаа арсаа; тэдэнэр үлэсхэлэн байдал тохёолдуулжа үхибүүдыешье, үбгэд, хүгшэдыешье, наһаа гүйсэһэн хүнүүдыешье хосороохо һэдэлгэ хэхэһээшье сээрлэдэггүй байна. Эдэ бүгэдые тэдэнэр энэрхы сэдьхэл гаргаһан ябадал гэжэ нэрлэдэг!

Советскэ Союз, мүн бусад социалис оронууд Кубын арадта туһаламжа үзүүлээ, юуб гэхэдэ, Кубадахи байдалые бидэнэр илангаяа һайнаар мэдэнэбди. Октябриин революциин һүүлээр залуу совет гүрэнэй капиталис хүреэлэлгэ дотор байхада, дайнай һүүлээрхи һандарал хохидолһоо уламжалан, манай ороной арадуудай угаа бэрхэтэй байдалда ороод байхада, США хадаа туһаламжа үзүүлхын орондо Советскэ Республикада эсэргүү зэбсэгтэ интервенци хэһэн байгаа. Америкын сэрэгүүд Мурманскда, Архангельскда, Алас Дурна зүгтэ буугаа, Англиин сэрэгүүд Архангельскда буугаа, Бакуе эзэлээ, Франциин сэрэгүүд Одессэдэ буугаа, Японой сэрэгүүд Приморидо буугаа. Империалис гүрэнүүд хадаа революцидэ харша арминуудые Колчагай, Юденичын, Деникинэй, Врангелиин хүтэлбэри доро байгуулаа, революцидэ харша бүхы шаара шабхаруунуудые элсүүлэн эмхидхэжэ зэбсэглээ. Хүсэл эрмэлзэлгэдээ тааралдахаар ёһо гуримуудые өөһэдтөө тогтоохо гэжэ батаар шиидэһэн Советскэ Союзай арадууд дотоодын революцидэ харша этэгээдүүдые бута сохихын, харин интервентнүүдые оронһоо намнажа гаргахын тулада ехэ хүсэ гаргаһан, хохидолдо ороһон байна.

Угаа ехэ бэрхэшээлэй тохёолдобошье, Советскэ Союз өөрынгөө бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ илажа гарахаһаа гадна, үйлэдбэриин бүхы хэрэгсэлнүүдэй арадта хамаададаг, арадай аша туһада зорюулагдан бүхы юумын хэгдэдэг арадай, социалис байгуулалтын булюу һайн байһые бүхы дэлхэйдэ харуулаа. Экономико, наука болон соёл культурые угаа ехээр хүгжөөһэн Советскэ Союз — түрүүшын социалис орон замбуулинай дайда руу түрүүлжэ зам табяад, замбуулинай дайдые шэнжэлэлгые амжалтатайгаар үргэлжэлүүлжэ байна гэжэ бүхы дэлхэйн хүн зон мэдэнэ. Совет арадай амгалан зохёон байгуулхы ажал баян үрээ үгэнэ. Советскэ хоёр космонавтын гурба-дүрбэн сүүдхын турша соо нэгэн доро зэргэ ниидэһэн, замбуулинай онгосонуудайнь нэгэн доро бууһан ушар манай дэбжэлтээр баясадаг, замбуулинай дайдые амгалан зорилгоор шэнжэлэн мэдэхэ талаар Советскэ Союзай туйлаһан амжалтануудаар баясадаг бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй ухаан бодолдо ехэ баяр түрүүлээ. Энэ хадаа эб найрамдалые болон хүн түрэлтэнэй дэбжэлтые хангахын тулада бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргадаг Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай политика бэелүүлдэг байһые эли тодоор харуулна.

Мүнөө Америкын Холбоото Штадууд хадаа манай орондо эсэргүүгээр урдань хэһэн бүхы юумэнүүдээ бишыхан аад, баатарлиг Кубада эсэргүүгээр дахяад хэхые хүсэнэ. Зүгөөр иимэ түсэбүүд мүн лэ буруу һүрэхэ гэжэ лаблан хэлэжэ болохо байна.

Империалистнуудай зүгһөө хорото аашануудай гаргагдажа, заналтануудай хэгдэжэ байхада Кубын ямар байдалда ороһые хараадаа абангүй байжа шадахагүй дээрэһээ Советскэ Союз Кубын арадта ахадүүгэй туһаламжа үзүүлээ. Кубатай худалдаа наймаанай харилсаа байгуулһан бусад социалис оронууд, тэрэшэлэн эб найрамдалда дуратай бусад гүрэнүүд мүн лэ туһаламжа үзүүлнэ. Советскэ худалдаа наймаанай суднанууд Кубада хэрэгтэй болодог эд барааень абаашажа үгэдэг, үлүү гараһан эд барааень—илангаяа саахар Кубаһаа асардаг байна. Урдань Кубын саахарые гол түлэб худалдан абадаг байһан США хадаа Кубын Республикын экономикые һуларуулха зорилгоор саахарыень худалдажа абахаһаа арсаһан байгаа бшуу. Эгээл иимэһээ Кубын гүрэнэй экономикые дэмжэхын тулада Советскэ Союз болон бусад социалис оронууд энэ саахарыень худалдажа абана.

Хэрбээ үнэн сэхээр хандаха, мүн эбтэйгээр ажаһууха, тайлбарилан хэлэбэл, социально-политическэ байгуулалтаһаань дулдыдангүйгөөр гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байлгые хангаха шухала гэжэ США-гай президентын өөрынь соносхон хэлэһэн ойлгомжые хараадаа абаха болоо һаа, ямар ушар Америкын хүтэлбэрилэгшэдые сошордуулаа гээшэб, Куба тушаа ямар шалтагаанаар конгрессэ болон Америкын хэблэлдэ шууяан гарана гээшэб?

Кубада буу зэбсэгүүд, сэрэгүүдшье Советскэ Союзһаа асарагдана гэжэ хэлсэдэг.

Энээн тушаа иигэжэ хэлэхээр: таанад, господинууд, ехээр түбэгшээшоо гээшэ хат, өөһэдынгөө һүүдэрһээ айнат, өөһэдынгөө үзэл бодолой хүсэндэ, өөрынгөө капиталис ёһо гуримда этигэнэгүй гээшэт. Октябриин социалистическэ революци, энэ революциин ашаар туйлагдаһан, хүгжөөгдэһэн Советскэ Союзай арадуудай амжалтанууд таанадые айлгана, мүнөө Кубын экономикые дэмжэхын тулада хартаабха гү, али нефтиин, тракторнуудай, комбайнуудай, хүдөө ажахын болон промышленна бусад техникын Кубада абаашагдадаг ушар Куба тээшэ ямаршьеб олон түмэн сэрэгүүдэй ошожо байһан шэнгеэр таанадта һанагдана.

Эдэ господинуудта иигэжэ бидэнэр хэлэжэ шадахабди. Энэ хадаа манай худалдаа наймаанай суднанууд юм, бидэнэй ямар юумэ зөөжэ байһанда таанад орэйдоошье хамаатай бэшэт; энэ хадаа худалдаа наймаа хоорондоо хэжэ байһан оронуудай дотоодын хэрэг болоно. Арадай дунда мэдээжэ болоһон үгүүлэлые хэрэглэн—таанад, хүндэлэндэ хүлөө бү табигты гэжэ бидэнэр хэлэжэ шадаха байнабди.

Зүгөөр Кубада промышленна түхеэрэлгэнүүдые, тэрэнэй экономикые бэхижүүлгэдэ, Кубын арадай байдал һайжаруулгада туһалхаар эд бараа үнэхөөрөөл үгэдэг байһанаа дэлхэйн олониитэһээ бидэнэр орэйдоошье нюунагүйбди.

Кубын правительствын гуйлтаар совет агрономуудые, механизаторнуудые, трактористнуудые, зоотехнигүүдые бидэнэр Кубада мүн лэ эльгээнэбди. Оронойнгоо экономикые дэбжээлгэдэнь туһалхын тулада Кубадахи ханинартаа өөһэдынгөө дүй дүршэл болон эрдэм мэдэсые тэдэнэр дамжуулан үгэдэг. Бидэнэр хадаа совхозуud болон колхозуудай жиирэй хүдэлмэришэдые Кубада мүн лэ эльгээнэбди, дүй дүршэлөө халан абалсахын, хүдөө ажахые эрхилхэ түрүү аргануудта һургахын, Кубын абадаг советскэ хүдөө ажахын техникые шудалалгадань туһалхын тулада хэдэн мянган кубынхидые Советскэ Союзда хүлеэн абадаг байнабди.

Кубада эзэрхэг түримхэй империалис этэгээдүүдэй заналта хэдэг болоһонһоо уламжалан Кубын правительствын гуйлтаар Советскэ Союзһаа зарим зэргын тоото буу зэбсэгүүд Кубада эльгээгдэдэг гэжэ мэдээжэ. Мүнөө үеын буу зэбсэг шудалалгада кубынхидые һургахын тулада советскэ сэрэгэй мэргэжэлтэдые, технигүүдые эльгээхэ гуйлтатайгаар Кубын гүрэнэй ажал ябуулагшад Советскэ правительствада хандаһан байгаа. Юуб гэхэдэ, мүнөө үеын буу зэбсэг шудалхын тулада мэргэжэл һайнтай, эрдэм ехэтэй байха хэрэгтэй. Кубын мүнөөдөө иимэ мэргэжэлтэдгүй байһаниинь ойлгостой. Тиимэһээ тэдэнэрэй энэ гуйлтыень зүйтэйдэ тоолоһон байгаабди. Гэбэшье Кубада эльгээгдэдэг советскэ сэрэгэй мэргэжэлтэдэй тоо тиишэ эльгээгдэдэг хүдөө ажахын болон промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй тоотой жэшэхын аргагүй үсөөн юм. Кубада эльгээгдэдэг буу зэбсэгүүд болон сэрэгэй техникэ имагтал өөрыгөө хамгаалха хэрэгтэ зорюулагдана. США-гай президент, Америкын сэрэгэйхид, ямаршье ороной сэрэгэйхид шэнги өөрыгөө хамгаалха зэбсэг хэрэгсэлнүүд ямар байдаг юм гэжэ мэдэнэ бшуу. Иимэ зэбсэг хэрэгсэлнүүд Америкын Холбоото Штадуудта аюул тохёолдуулна гээшэ аал?

Господинууд, аюул тохёолдуулнагүй, энэ ушар таанадай һанаа зобооногүй. Кубын зүгһөө США-да аюул тохёолдуулагдана гэһэн мэдүүлгэнүүдэйнгээ тон уймар тэнэг байһые таанад өөһэдөө ойлгонот. Энэ аюул тухай таанад өөһэдөө һанаанһаа абажа дурдана гээшэт. Иимэ аюул тохёолдоно гэжэ бусадые үнэншүүлхые мүнөө хүсэнэт. Өөрыгөө хамгаалхын тулада кубынхидай абажа байһан сэрэгэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдһээ бэшэ, харин революционно үзэл бодолһоо таанад айнат. США Кубада эсэргүү эзэрхэг түримхэй добтолгодо бэлэдхэнэгүй, тэрээндэ добтолхые һанаашалнагүй гэжэ Холбоото Штадуудай президентын мэдүүлгэ хэхэдээ хэлэһэниинь Америкын правительствын бодото һанаашалгатай тааралдаха байгаа һаань, дээрэ дурсагдаһан ушар таанадай һанаа юундэ зобооно гээшэб? Хэрбээ энэ мэдүүлгын үнэн сэхээр хэгдэһэн, тус мэдүүлгые Америкын Холбоото Штадуудай правительствын өөрынгөө политикада хүтэлбэри болгодог байгаа һаань, Кубын өөрыгөө хамгаалхын тулада абажа байһан зэбсэгүүд хэрэглэгдэхэгүйл, юуб гэхэдэ, Кубада эсэргүү эзэрхэг түримхэй добтолгын хэгдээд лэ байһан ушарта эдэ зэбсэгүүдые хэрэглэхэ шухала болоно бшуу.

Эзэрхэг түримхэй добтолго сухарюулан сохихо, харюугай сохилто хэхэ хэрэгсэлнүүдые Советскэ Союз ямар нэгэн ондоо гүрэндэ, жэшээнь, Кубада абаашажа түхеэрхэгүй юм гээд мэдүүлгэ хэхыень Советскэ Союзай правительство ТАСС-та түлөөлһэн байна. Манай ядерна хэрэгсэлнүүд тэһэрхэ хүсэнэйнгөө талаар аргагүй ехэ хүсэтэй, ядерна һомо ябуулдаг ракетэнүүдэй айхабтар ехэ хүсэтэй байһан дээрэһээнь, Советскэ Союзһаа ондоо тээ эдээниие түхеэрһэнэй хэрэг үгы байна. Хэрбээ дайнай эхилээд, эзэрхэг түримхэйшүүл ямар нэгэн гүрэндэ добтолго хээд, тэрэ гүрэнэй туһаламжа эрижэ хандаа һаань, Советскэ Союз өөрынгөө газарай дэбисхэр дээрэһээ эб найрамдалда дуратай ямаршье гүрэндэ, ганса Кубадашье бэшэ, туһаламжа үгэжэ шадаха аргатай гэжэ бидэнэр хэлэдэг һэмди, мүнөөшье дабтанабди. 1956 ондо Суэцкэ каналай райондо Англо-Франко-Израилиин булимтархы дайнай боложо байха үедэ Египедтэ сэрэгэй туһаламжа үзүүлхээр бэлэн байһандал мэтэ мүнөөшье Советскэ Союзай тиимэ туһаламжа үгэхэ байһанда нэгэшье хүн бү һэжэглэг лэ.

Иигэжэ хэлэхэдээ бидэнэр ямар нэгэн хүниие айлгаха, һүрдүүлхэеэ һанана бэшэбди. Иимэ ааша хадаа совет гүрэнэй гадаадын политикада эрид харша юм. Айлгаха, һүрдүүлхэ ба элдэб худал хуурмаг ааша гаргаха гээшэ империалис гүрэнүүдэй политикын шухала хубинь мүн болоно. Советскэ Союз эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ, дайн сэрэгтэ дурагүй.

Бури мүнөө Америкын Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй добтолгодо бэлэдхэжэ байха үедэ, энэ зорилгоор резервдэ байһан 150 мянган хүнүүдые армида татажа, зэбсэгтэ хүсэндөө гулидхажа байха үедэ, иимэ эрилтэ бэелүүлхыень зүбшөөл эрин США-гай президентын конгрессэ хандажа байхада, СССР-эй оборонын министр Маршал Малиновский болзороо дүүргэһэн солдадуудые сэрэгэй албанһаа табиха тухай захиралта гаргажа байна. Эгээл энэ үедэ эбэй ёһоор зэргэ оршон һууха хараа шугам баримталдаг бүхы гүрэнүүдэй правительствануудай, дэлхэйн олониитын анхаралые Советскэ Правительство хандуулжа байна. Сэрэгэй алба дүүргэһэн солдадууд СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдһээ табигдажа, частьнууд болон соединенинүүдтэ шэнэ хүнүүд абтаба. Ганса энэ баримта хадаа манай эб найрамдалта хараа шугамые эли тодоор гэршэлнэ. Ямар нэгэн сэрэгэй ябуулга бэелүүлхэ тухай зорижо байһан нэгэшье правительство иимэ хэмжээнүүдые абахагүй байһаниинь мэдээтэй. Һургагдаһан солдадуудые армиһаа табяад, шэнэ хүнүүдые һургаха гээшэ тиимэ бэлэн бэшэ гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Тиигээдшье мүнөөнэй армиин орёо оньһон зэбсэгжэлгэ хараадаа абахада, ганса командирнуудһаа бэшэ, мүн солдат бүхэнһөө ехэ юумэ мэдэхэ эрилтэ табигдаха байһаниинь ойлгостой. Иимэ алхам хэхэдээ бидэнэр эб найрамдал, бүхы арадуудай хоорондохи хани барисаа хангаха хараа шугам бэелүүлхэ хэмжээ ябуулганууды үдэр бүриингөө ажабайдалда Советскэ Союзай бэелүүлжэ байһые харуулнабди.

Резервдэ байһан 150 мянган хүниие США-гай армида татаһан мэтэ харюугай хэмжээ Советскэ Союз абахагүй, тиигээдшье ракетно-ядерна дайнай мүнөө үеын хэрэгсэлнүүдтэ энэ хэмжээн сэрэгэй ехэшье удха шанартай бэшэ байна. Хэрбээ энээнэй урда тээ дайлалдажа байһан оронуудай арминуудай хүсэн солдадуудай, һэлмэ жадын, буугай тоогоор гол түлэб хэмжэгдэдэг байгаа һаа, мүнөө үедэ эдэ арминуудай хүсэн тон ондоогоор—ракетно-ядерна зэбсэгээр тодорхойлогдодог болонхой.

Мүнөө үедэ США-гай зэбсэгтэ хүсэеэ элсүүлэн зангидаха хэмжээнүүдые абажа, Кубада ба бусад эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдтэ эсэргүү добтолго хэхээр бэлэдхэжэ байха үедэнь, Кубада добтолболнь, энэ добтолгонь ямаршье хэһээлтэгүйгөөр үнгэрхэ аабза гэжэ булимтарагшад бү бодог гэжэ Советскэ правительство анхаралынь хандуулха һанаатай байна. Хэрбээ иимэ добтолго хэгдээ гээшэ һаа, энэнь дайн байлдаан эхилхэ болоно.

Кубада эсэргүү добтолгодо бэлэдхэлгые юугээр үндэһэлнэб? Советскэ Союзай худалдаа наймаанай флот Кубада ашаануудые шэрэжэ абаашана, энээниие США-гайхид сэрэгэй ашаан гэжэ тоолоно. Теэд эдэ ашаануудые эльгээхэ, иимэ ашаануудые худалдажа абаха гээшэмнай тэдэ гүрэнүүдэй дотоодын лэ хэрэг гээшэ ааб даа.

Америкын Холбоото Штадуудай Советскэ Союз болон социалис бэшэ оронуудые сэрэгэйнгээ баазануудаар хүреэлэнхэй байһыень бүхы дэлхэй мэдэжэ байна. Эдэнэр тракторнуудые тэндэ абаашаад байна гү? Эдэ баазануудтаа тэдэнэр рис, шэниисэ, хартаабха гү, али хүдөө ажахын бусад ургамалнуудые таряад байна гү? Тиимэ бэшэ, тэдэнэр өөһэдынгөө суднануудта буу зэбсэг шэрэжэ абаашанхай, тэрээнһээ гадна эдээнэй ходо нэмэжэ байна, тиигээд Советскэ Союзай хилэ шадар — Турцида, Иранда, Грецидэ, Италида, Англида, Голландида, Пакистанда, НАТО, СЕНТО ба СЕАТО гэдэг сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаададаг бусад оронуудта байһан зэбсэгжэлгэ хадаа байхал ёһоороо тэндэ байна гэжэ мэдүүлнэ. Иимэ эрхэтэйбди гэжэ эдэнэр тоолоно! Бэеэ хамгаалха зорилгооршье иимэ хэмжээнүүдые абаха гэхэдэнь, бусад оронуудта США зүбшөөнэгүй, бэеэ хамгаалга бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые ямар нэгэн гүрэнэй бэелүүлжэ эхилхэдэ, США-да эсэргүү добтолго хэхэеэ байна гэжэ байгаад шууяа татадаг, хашхаралдадаг байна. Ямар һэжэгшэнүүд гээшэб! Мүнөөнэй эрхэ байдалда дура зоргоороо булимтаран ороходо хамаагүй гэжэ США-да тоолоно гээшэ ха.

Дэлхэйн бүхы оронууд адли эрхэтэй, адли арга боломжотой гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Мүнөө байһан уласхоорондын эрхэнүүдэй гурим ёһо энээндэ таарахагүй байна. Энээниие бодото байдалдаа, ажал ябуулгадаа баримталха шухала. Үнэндөө юун болоно гээшэб? Жэшээнь, манай худалдаа наймаанай корабльнууд Кубада ошоно гэһэн бэсэрээ США-да армида таталга боложо байна. Тиигэһээнь Америкын корабльнууд — худалдаа наймаанай бэшэ, энээн тухай хэлэгдэнэгүй, сэрэгэй корабльнууд — США-гай далайн сэрэгэй зургаадахи флот Дундада далайда байна. Америкын Холбоото Штадһаа хэды шэнээн километрэй газарта байнаб? Америкын долоодохи далайн сэрэгэй флот Тайванай хоолойдо байна. Америкын Холбоото Штадуудай эрьеһээ хэды мянган километрэй газарта энэ флот байна гээшэб? Эдэнэр байхал ёһоороо тэндэ байдаг юм гээд США-да мэдүүлдэг байна.

Дундада далайда, Тайванай хоолойдо эдэ флодуул ямар зорилгоор байдаг юм? Яагаашье хадаа эб найрамдалай зорилгоор бэшэ, харин эзэрхэг түримхэй сэрэгэй зорилго дүүргэхээр байһаниинь элитэ. США-гай далайн сэрэгэй корабльнуудай бусад гүрэнүүдэй эрье шадар тамаржа ябахадань, добтолго хэхын тулада, социализмын оронуудые үгы хэхын тулада зургаадахи, долоодохи флодууд тэндэ байдаг юм гээд Америкын адмиралнууд ба генералнууд байд гээд лэ бэе бэетээ мүрысэһэн мэтэ хэблэлдэ, радиогооршье шашалдажа байхадань харилсаануудаймнай һайн боложо шадахагүй байһаниинь мэдээтэй.

Иимэ бузар аашануудай болюулагдаагүйдэ, энэ хара шугамынь эб найрамдалые бэхижүүлхэдэ туһалхагүй, харин бүхы хойшолонгуудтай сэрэгэй тулалдаае ямаршье сагта үүдхэжэ болохо үндэһэн болоно гээшэ.

Мүнөө Советскэ Союзда эсэргүү муу муухай кампани США-да ябуулагдажа байна. СССР ба Куба хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай флот иишэ тиишээ ябажа ашаануудые шэрэнэ, эгээл энээхэн ушарын Кубада, Советскэ Союзда добтолхо эрхэ США-да олгоно гээд тэндэ хаа хаанагүй хашхаралдаан боложо байна. Турциин портнуудта Америкын сэрэгэй корабльнуудай байһан ябадал ямар зорилготойб, тэндэ тэдэнэй байлга ямар эрхын ёһоор хуулита, таарамжатай зохид гэжэ тоологдоноб? Юу хэхэ һанаатайб —ниитын гуримһаа ондоо гурим өөртөө тогтоохо һанаатай гээшэ гү? Ямар юумэн нэгэ зариманда гурим эбдэһэн ябадал гэжэ, нүгөө зариманда зохид ябадал гэжэ соносхогдохо байнаб.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда социалис лагерь США-гай болон сэрэгэй бүлэглэлнүүдэй талаар тэрэнэй союзнигуудайхиһаа бага бэшэ хүсэнүүдтэй, арга боломжонуудтай гэжэ бидэнэр уридшалан һануулнабди. Энээниие хараада абаха хэрэгтэй, алишье талада политикын хоро хүргэхэгүйнь тулада, политика ябуулхадаа энээниие хүтэлбэри болгохо хэрэгтэй. Эгээл иимэ юумэ хэбэл, дайнай арсалдааһаа зайлажа, эб найрамдал хангажа болоно. Нүгөө талые айлгаха гэһэн тэнэг хараатайгаар харата ябуулга хэхэ гээшэ эб найрамдалай хуби заяанда харюусалгагүйгөөр хандаһан хэрэг болоно. Иимэ политика гансал уршагта ябадалда хүргэжэ болоно.

США-гай гансаараа ядерна зэбсэгтэй байдаг үе саг бусалтагүйгөөр үнгэрһэниие ойлгохо хэрэгтэй. Мүнөө Советскэ Союз хүсэд хүрэмөөр, үлэмжэ эрхим шанартай иимэ хэрэгсэлнүүдтэй байна. Тиимэһээ дай һүжэрөөһэн, шулуу өөдэль хаяһан хүн өөрым тархи дээрэ бууха гэжэ мэдэхэ зэргэтэй. Өөрынгөө дайсадта нүхэ малтажа байһан эзэрхэг түримхэйшүүл өөһэдөөл тэрэ нүхэ уруугаа заатагүй унаха. Арадта эсэргүү эхилэгдэһэн дайн гансал тэрэ арадтань хохидол ушаруулха гэжэ мүнөө уймар лэ хүн бодожо болохо байна. Мүнөө үедэ эзэрхэг түримхэй ябадал тухай бодожо байгшадые Гитлерэй дүй дүршэл ямар нэгэн юумэдэ һургаха ёһотой. Муссолинитай хамта дай һүжэрөөһэн Гитлер тэрэ дайндаа өөрөө шатаһан, дэлхэйн бүхы арадуудта ядарал зоболон асарһан байгаа. Мүнөө энэ хадаа зуу дахин ехэ уршагта дайн болохо һэн. Энэ дайн мүнөө США-гай эзэрхэг түримхэй добтолго хэхээр бэлдэжэ байһан арадуудташье, мүн Америкын Холбоото Штадуудай өөһэдынь арадташье бага бэшэ, харин ехэшье ядарал зоболон асаржа болохо байна. Советскэ Союзтай хилэ нэгэтэй США-гай союзник гүрэнүүд тухай, мүн Европодохи, Азидахи тэдэнэй бусад союзнигууд тухай юу хэлэлтэй байхаб.

Зүгөөр США-гай политикые тодорхойлдог хүнүүд энээниие тооногүй, тэдэнэр США-гай союзнигуудай газар дайда дээрэ сэрэгэй баазануудые байгуулна, тэндэ ядерна зэбсэг хадагалха газарнуудые бии болгоно, ракетэнүүдые тодхоно. Жэшээлхэдэ, тиимэ юумэн Турцида, Италида, Япондо болоно. Хэрбээ дайнай болоо һаа, тэдэнэр өөһэдынгөө союзнигуудта ямар хуби заяа бэлдэжэ байһыень ойлгохо гээшэ бэрхэтэй бэшэ. Эдэ бүхы юумэн хадаа Советскэ Союзда, Хитадай Арадай Республикада, Корейн Арадай Демократическа Республикада болон бусад социалис гүрэнүүдтэ добтолхын тулада хэгдэжэ байна ха юм. Америкын сэрэгэй баазанууд байгуулагдаһан оронууд доторхи хүнүүд, жэшээлхэдэ, Япондохи хүнүүд энээниие һайнаар ойлгоно. Японой арад эдэ баазануудые байгуулгада эсэргүү эрид шууд тэмсэнэ.

Һүүлэй үедэ болоһон зүйлнүүдэй ёһоор, 150 мянган резервистнүүдые элсүүлхэ зүбшөөл үгэхэ гэһэн гуйлтатайгаар конгрессэ США-гай президентын хандаһантай дашарамдуулан, Советскэ правительство Сахалинай оршондо Советскэ Союзай газар дээгүүр энэ оной августын 30-да У-2 гэжэ Америкын тагнуулай самолёдой ниидэһэн ябадалыешье ондоогоор ойлгоно. У-2 гэдэг самолёдууд Англида. Япондо, Турцида, ФРГ-дэ байлгагдана, тэдэ оронууд доторхи Америкын баазануудһаа ниидэлгэ хэнэ гэһэн мэдээсэлнүүд бии болоо. Агаарые туршана, үүлэнэй ябасые шэнжэлэн үзэнэ гэжэ, эдэ ниидэлгэнүүдые амгалан зорилготой хэбэртэйгээр тайлбарилнад. Зүгөөр ямар туршалга хэһэниинь, иимэ ниидэлгэнүүдые юундэ хэһэниинь мүнөө бүри элеэр харагдана.

Тиимэһээ Советскэ правительство эзэрхэг түримхэй бодолые буруушааха, Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлдэ дай һүжэрөөхэ арга олгохогүй, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха гэһэн уряалтайгаар арадуудта хандана.

Мүнөө үедэ ажаллажа байһандаа адли амжалтатайгаар ажаллаха ябадалаа саашадаашье үргэлжэлүүлхэ гэһэн уряалтайгаар СССР-эй правительство совет арадта хандана. Эб найрамдал хангахын, бүхы оронуудтай эбтэйгээр зэргэ ажаһуухын тулада Советскэ Союзай правительство бүхы юумэ хэхэ байха. Зүгөөр энэ юумэн заримдаа гансал бидэнэрһээ дулдыдадаг бэшэ юм. Советскэ Союз дэлхэйн хоёрдохи дайнда дурагүй байгаа һэн. Зүгөөр Гитлер энэ дай бидэнэртэ баадхан хэхэдэнь, бидэнэр дай хэхэ зэргэтэй болоһон байгаабди. Тиимэһээ бидэнэр бэлэн байхын тулада, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй—стратегическэ ракетнэ хүсэнүүдэйшье, мүн газар дээрэхи сэрэгүүдэйшье, агаарһаа добтолгоһоо хамгаалгын, далайн-сэрэгэй флодой, илангаяа Советскэ Союзай уһан дорохи флодой өөһэдынгөө зорилгонуудые шиидхэхээр бэлэн байхынь тулада бүхы юумэ хэхэ ёһотойбди. Хэрбээ эзэрхэг түримхэйшүүлэй дай эхилээ һаань, манай зэбсэгтэ хүсэнүүд эзэрхэг түримхэйшүүлдэ һүртэ шанга харюу сохилто хэхын тулада бэлэн байха ёһотой.

150 мянган резервистнүүдые элсүүлжэ байһан США-гай замаар Советскэ правительство ябахагүй. Хэрбээ бидэнэр США-гай хэһэн юумые дабтаа һаа, Америкын тусгаар хүнүүдэй хэхэ һанаатай юумые хэжэ, оршон байдалые хатуу шанга болгоходонь туһалха байнабди. Зүгөөр Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй хэрэг бэлдэжэ байһыень бидэнэр тоонгүй байжа шадахагүй байнабди. Тохёолдоод байһан эрхэ байдалда һэримжэтэй байха, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эрхим зэргын дайшалхы бэлэн байхын тулада, бүхы хэмжээ абаха гэжэ Советскэ Союзай оборонын министртэ, Советскэ Армиин командованида даалгаха гээшые Советскэ правительство өөрынгөө уялга гэжэ тоолоно.

Зүгөөр энэ хадаа имагтал һэргылэмжын хэмжээнүүд мүн. Эб найрамдалай эбдэгдэхэгүйн тулада бидэнэр өөһэдынгөө

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта)

талаһаа бүхы юумэ хэхэбди.

Һайн һайхан бодолтой байха, хэрбээ дай һүжэрөөгөө һаань, юун болохо байһаниие хэмһээ хэтэрэнгүйгөөр, зүбөөр сэгнэжэ үзэхэ гэһэн уряалтайгаар Советскэ правительство Америкын Холбоото Штадуудай правительствада хандана.

Дай эхилхэ гэһэн заналтатай адлирхуугаар резервистнүүдые элсүүлжэ, оршон байдалые хатуу шанга болгохынгоо орондо США-гай правительство сэсэн мэргэн ябадал гаргажа, һайн юумэ хэжэ, Кубатай дипломатическа болон худалдаа наймаанай харилсаануудые тогтоогоо һаань, хэды ехэ сэсэн ябадал болохо гээшэ һэм. Иимэ алхам хэхэ хүсэлтэй байһан тухай һаяхан Кубын правительствын зүгһөө мэдүүлэгдэһэн юм. Хэрбээ Америкын правительство энэ сэсэн мэргэн юумэ хээ һаань, энээниинь арадууд зүб ёһоорнь сэгнэжэ, уласхоорондын түгшүүрилые һулаируулха хэрэгтэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ США-гай хэһэн бодото юумэн гэжэ тоолохо байгаа.

Хэрбээ Америкын Холбоото Штадууд болон Куба хоёрой хоорондо тааруу зохид дипломатическа, худалдаа наймаанай харилсаануудай тогтоо һаань, өөрынгөө оборонын хүсэ шадалые, өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые бэхижүүлхэ шухала юумэн Кубада хэрэггүй болохо байгаа. Тиигээ һаа Кубада дайгаар гү, али бусад ээзэрхэг түримхэй ябуулгануудаар хэншье заналта хэхэгүй байгаа, оршон байдал зохид һайн болохо һэн. Хэрэг иимэ байна, мүнөө үеын оршон байдал иимэ.

Советскэ правительство нэгэтэ бэшэ нигэжэ мэдүүлээ, мүнөөшье мэдүүлнэ: уласхоорондын шухала болоһон бүхы асуудалнуудые шиидхэхын тулада, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын тулада бидэнэр хани барисаанай ёһоор Америкын Холбоото Штадуудай арадта болон правительствада гараа һарбайнабди, США-гай болон бусад оронуудай правительствануудтай манай хүсэл оролдолгые нэгэдүүлхые хүсэхэ байнабди. Энээнэй тулада нэн түрүүндэ түрүүшын алхам тухай үгэеэ ойлголсохо хэрэгтэй. Энэ алхам юуб гэхэдэ, ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай асуудал шиидхэлгэ болоно. Бидэнэр энээниие хэхээр бэлэмди, зохихо хэлсээндэ гараа табихаар бэлэмди. Уласхоорондын шанга хиналта доро бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха тухай үгэеэ ойлголсохоор бэлэмди.

Германиин эбэй договор баталха шухала болоһон тушаа, эсэстээ, зүб һайн тобшолол США-гай правительство хэхэ бэзэ гэжэ Советскэ правительство этигэн найдаһанаа мэдүүлнэ. Энэ асуудалаар үсөөн бэшэ хэлсээнүүд хэгдэбэшье, даб дээрээ энэ асуудал шиидхэлгэ һуурһаа хүдэлөөгүй байна. Мүнөө Германиин эбэй договор тухай хэлсээнүүдтэ забһарлалга болоод байна. Зүгөөр мүнөө энэ асуудал шухала хэбээрээ үлэнэ, Германиин Демократическа Республикада эсэргүү харата ябуулга Баруун Берлиндэхи реваншистнуудай хэһэнтэй дашарамдуулан бүришье шухала болоод байна. Энэ оной ноябрь соо Америкын конгрессто һунгалтанууд болохо байһан дээрэһээ Германиин эбэй договор тушаа мүнөө Америкын Холбоото Штадуудтай хэлсээ хэхэ гээшэ бэрхэтэй гэлсэнэ. Яахаб теэд, Советскэ правительство энээнииешье хараада абахаар бэлэн байна. Зүгөөр Германиин эбэй договор тухай асуудал шиидхэлгые ямар нэгэн орон доторхи һунгалтануудтай ходол холбожо болохогүй байна бшуу. Һунгалтанууд хадаа эндэ тэндэ ходол боложо байдаг юм. Тиихэдэ Германиин эбэй договор тухай асуудал шиидхэлгые саашадань һаатуулха гээшэ миил шэнэ бэрхэшээлнүүдые, шэнэ аюул тохёолдуулжа болохо байна. Урданайхидаал адляар Советскэ правительство хадаа Германиин эбэй договор түргэнөөр баталхын түлөө, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ Баруун Берлиндэхи байдалые тааруулан зохёохын түлөө оролдоно.

Энэ зорилго шиидхэгдэхэ ёһотой, шиидхэгдэхэшье байха. ГДР-эй бэеэ даанхай байдал хамгаалагдаха ёһотой, хамгаалагдахашье байха. Европодо дэлхэйн хоёрдохи дайнай үлэгдэлнүүд, тэрэ тоодо Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын журам усадхагдаха ёһотой, усадхагдахашье байха. Энэ юумэн хадаа гансал Советскэ Союзай болон Германиин Демократическа Республикын аша хэрэгтэ таараха бэшэ, мүн энэ бүхы гүрэнүүдэй, бүхы арадуудай үндэһэн аша хэрэгтэ таараха байна.

Манай түби дэлхэй дээрэ бата бэхи, эбдэршэгүй эб найрамдал тогтоолгые ниитынгээ хүсэл оролдолгоор туйлахын тулада Советскэ Союз бүхы оронуудта, дэлхэйн бүхы арадуудта хани барисаанай гараа һарбайна. Гүрэнүүдэй дотоодын социально-политическэ байгууламжа тухай асуудал хадаа гадаадын ямаршье хамааралсалгагүйгөөр арад бүхэнөөр өөһэдөөрнь шиидхэгдэхэ ёһотой. Арад бүхэнэй бэеэ даанхай эрхые хүндэлһэн лэ ушарта, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ зарим гүрэнүүдэй хамааралсахагүй гол ёһые наринаар сахиһан лэ ушарта эб найрамдалые хангажа болоно. Иимэл юумэн хадаа совет гүрэнэй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикын үндэһэ һуури болодог амгалан зэргэ ажабайлга мүн болоно.

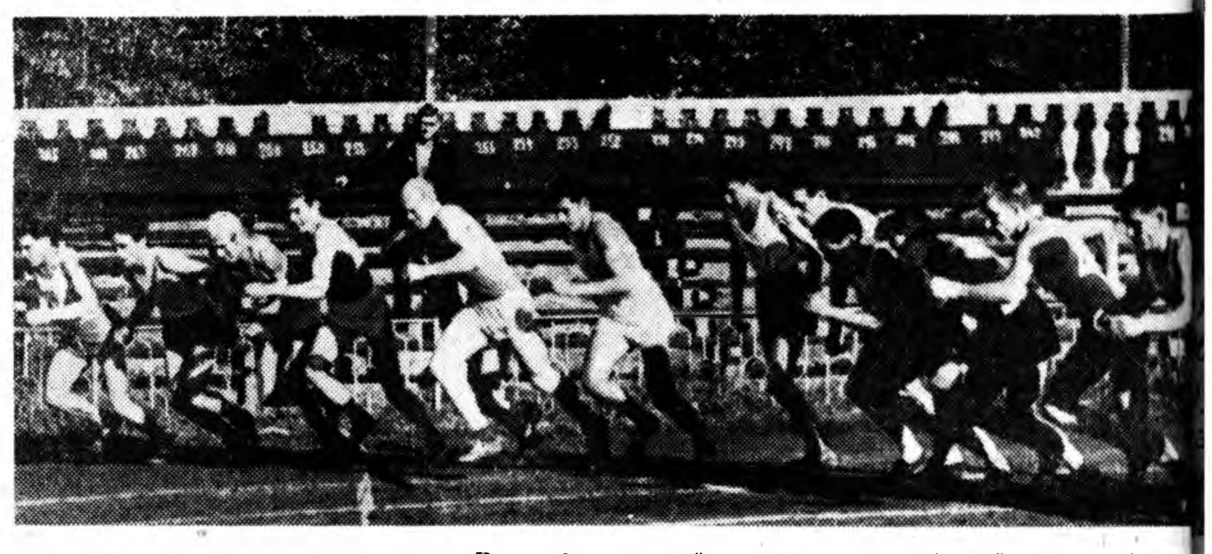
Б.-М. ДЫШИНОВ

ЗАХЯА ДУУН

Хамтаараа ниидэһэн
нүхэдыемнай
Харажал баясаа һара,
наран.
Коммунизм байгуулагшад
гэжэ таняад,
Хүлеэнэбди таанадаа гэжэ
захяа.

Олоороо ниидэһэн
нүхэдыемнай
Обёоржол гайхаа одо
мүшэд.
Улаанхан одод гэжэ
таняад,
Уринабди таанадаа гэжэ
захяа.

ГУРБАН РЕКОРД ШЭНЭЛЭГДЭ[...]

Республикымнай хурдан солбон хүбүүд, басагад ехэ стадиондоо сугларжа, түрүү һуури буляалдаба. Һонирхолтой энэ мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада боложо, хэдэн шэнэ рекорднууд туйлагдаа.

1955 ондо урга бариад, үндэрые харайлгаар 3 метр 30 сантиметр дабагдажа, республикын шэнэ рекорд тогтоогдоо бэлэй. Мухар-Шэбэрэй түлөөлэгшэ Виктор Максимов энэ рекордые үнгэрэгшэ жэлдэ 4 сантиметрээр шэнэлээ һэн. Харин мүнөө жэл нүхэр Максимов тэрэнээ 3 метр 60 сантиметртэ хүргэжэ, республикын шэнэ рекорд тогтообо. Нүгөөдэнь «Локомотив» бүлгэмэй спортсмен Николай Завязкин болоно. Энэ нүхэрнай балта холо шэдэжэ, баһал шэнэ рекорд туйлаһан байна. Мүн лэ 1955 ондо Алгис Балтушкинас гэгшын туйлаһан—43 метр 75 сантиметрые 45 метр 37 сантиметр болгоо бшуу. Гурбадахи түлөөлэгшэнь—багшанарай институдай студент Шмелёв. Энэ спортсмен бэрхэшээлнүүдые дабажа 200 метртэ урилдахадаа, бүхы спортсменүүдһээ эрхим саг харуулһаниинь магтамаар. Энэ зайе 26,5 секунда соо гаталһан байна.

Дурсагдаһан гурбан түлөөлэгшэдэй дүн хараад ерэхэдэ, бэшэ спортсменүүдынь бираагүйл ха гэжэ тэмдэглэмээр. Юуб гэхэдэ, хурдан солбон хүбүүд, басагадаймнай хэдэн жэлэй тэндэ туйлаһан зарим рекорднууд шэнэлэгдээгүй байна ха юм. Жэшээнь, эрэшүүлэй 100 метрэй зайда тогтооһон (10,8 секунда) рекорд энэ үдэр болотор шэнэлэгдээгүй байһаар. Энэнь Альберт Штессель, Роберт Дондубон гэгшэдээр дабтагдабашье, һүүлэй үедэ 11,3 секундада хүрөөд ябана.

Эхэнэрнүүдэй дунда болоһон 100 метрэй урилдаанда Евдокия Теслева («Буревестник») арай шамай 13,3 секунда болгоһон байна. Тиихэдэ республикымнай рекордһь 12,3 секунда (1957 ондо тогтоогдоһон) болоно.

200, 400, 800 метртэ урилдагшадһаа багшанарай институдай түлөөлэгшэ Молокова гурбадахи разрядай сагые харуулаа. Эгээл һайн сагынь гэхэдэ, 400 метрые 1 минута 0,1 секунда соо гаталһан байна.

Эрэшүүлһээ 400 метрэй зайе 53,1 секунда соо гаталһан «Молот» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Костин эрхимлээ. 800 метртэ урилдаһан Владимир Кондаков («Спартак») 2 минута 0,8 секунда харуулаа.

Санаар СССР-эй спортын мастер болоһон Олег Харитонов («Труд») 1500, 5000 метрэй зайнуудые 4 ми[...] секунда, 15 минута 55[...]да соо гаталжа, эрх[...]

10000 метрэй зай[...] дагшадай дундаһаа [...] Коротков («Труд»), [...]слав Балдаев («Буре[...] гэгшэд түрүүшын һуу[...] эзэлбэ.

Хүнгэн атлетикээр [...]эй спортын мастер [...] Гопас Шарипов өөры[...]ратай—3000 метрэй [...] урилдабашье, һайн [...]руулжа шадаагүй.

Эдэнэрэй удаа спо[...] дэб һорёогоор һон[...] тулалдаан, мүрысөө[...] «Спартак» бүлгэмэй [...]шэ Карпеев 55 метр [...] метртэ копье шэдэжэ, [...]70 сантиметртэ ядро [...] эрхимлээ. Тиихэдэ Ю[...]няшкин 12 метр 67 са[...]тэ ядро түлхеэд, хоёр[...]ри эзэлээ.

Эхэнэрнүүдэй дунда [...]шанарай институдай [...]ка Галина Данилова [...] 27 сантиметртэ диск, [...] 84 сантиметртэ копье [...] түрүү һуури эзэлбэ. [...] һуурине «Локомотив» [...]мэй түлөөлэгшэ [...] эзэлһэн байна.

Утые харайгшадһаа [...] Дондубон шалгаржа [...] түрүү һуури эзэлээ. [...] харайгшадай дундаһа[...]хи һургуулиин һураг[...] Павлик эрхимлээ. Тэ[...] 65 сантиметр үндэры[...] Тиихэдэ мэдээжэ [...]нүүд Максимов, Д[...] болон бусад 1 метр [...] метр үндэрые ахижа[...]гүйнь гэмшэлтэй. Эх[...]һээ үндэрые харайһа[...]ва 1 метр 35 сантиме[...] Энэ амжалта жэлһ[...] дабтагдабашье, 1953 [...] тоогдоһон республик[...] шэнэлэгдээгүй байһа[...]

Эхэнэр спортсмен[...]бан янзын спортоор [...]шэдэй дундаһаа Евд[...]лева эрхимлээ. Мүн [...]на Мартынцева, Там[...]нецова гэгшэд хоёрд[...]бадахи һууринуудые [...] Эрэшүүлһээ арба ян[...]тоор мүрысэгшэдэй [...] «Молот» бүлгэмэй [...]шэ Владимир Потап[...]гараа.

Гурбан үдэрэй ду[...]да, «Буревестник» [...] команда эрхимлэһэн [...] Хоёрдохи, гурбада[...]нуудые «Локомотив» [...] бүлгэмэйхид эзэлээ.

Н. Н[...]

Зураг дээрэ: 1. Урил[...]лээ. 2. Республикын сп[...]гэм болон организаци[...]зай Соведэй түрүүлэгш[...]лаганский Николай [...] кубок барюулжа байна.

Л. ХАЙДУРОВА[...]

ШАЛГАРАГШАДТА ШАН ҮГТЭБЭ

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет 1962 оной 2-дохи кварталда түмэрэй хаядаһа, үнгэтэ металл суглуулалгаар республикын район, городуудай, предприяти, эмхи зургаан, завод болон фабрикануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргаба.

Жэлэй эхинһээ түмэрэй хаядаһа, үнгэтэ металл суглуулха хүдэлмэри эрхим һайнаар эмхидхэһэн Мухар-Шэбэрэй аймаг мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, Республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Тус аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Калашников мүнгэн шан абаха болонхой. Мүрысөөндэ эрхимлэгшэдэй дунда Улаан-Үдын Советскэ районой комсомолой организацинууд оролсоно. Тэдэнэр энэ үе соо 203 тонно түмэрэй хаядаһа суглуулжа, хараалагдаһан түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Тиигэжэ эдэнэр ВЛКСМ-эй райкомуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ шалгаржа, түрүүшын мүнгэн шанда хүртөө. Хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлһэн ВЛКСМ-эй Загарайн, Железнодорожно райкомууд мүн лэ мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Тэрэшэлэн үнгэрһэн үе соо Баргажанай, Кабанскын, Хориин, Хяагтын, Сэлэнгын аймгүйсэдкомууд һайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэгдээ.

Түмэрэй хаядаһа суглуулха хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсаһан комсомолой, пионерэй организацинууд, һургуули болон предприятинууд баһал мүнгэн шан абаха болонхой.

ХРОНИКО

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёһоор Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерство Буряадай АССР-эй ниитын журам сахиха Министерство болгогдон хубилгагдаба.

ШАТАР

Буряадай АССР-эй чемпионат

Һаяхан спортын мастерай кандидат болоһон Сампилов мүрысөөнэй хоёрдохи турта хабаадалсаба. Сугтаа наадаһан Черноскутовайнгаа абаһаар алдуу хэһэн дээрэһээнь, бэрхэтэй байдалда оруулжа шүүгээ.

Самарин Сумкин хоёр удаан тулалдаа. Һүүлэй һүүлдэ тэдэнэр тэнсэһэн байна. Ушаковтой наадаһан Вощенко шангаар түригдэһэн дээрэһээ алдуу хэжэ, яаха аргагүй шүүгдэхэ баатай болоо.

Назимов—Власовта, Межов—Мельниковтэ шүүгдэбэ.

Даб дээрэ һайнаар наадаһан Бурлаков Салтановые булюу байдалтайгаар шүүгээ. Бодонуудаа дэмы олоор андалдаһан Яблошевский Казьмин хоёр удааншаг хүсэеэ үзэлсэбэшье, Казьминиинь диилээ.

Захаров—Мункуевта, Марактаев—Бурловта шүүгдэбэ. Брыскин Хабухаев гэгшэдэй парти хойшолуулагдаа. Сагаанаар наадагшань нэгэ үлүү хүбүүтэй.

Мүрысөөнэй хоёрдохи турай дүүрэһэнэй һүүлээр Бурлаков, Власов, Ушаков гэгшэд тус бүридөө 2—2 очкотой болоод байна.

А. Сумкин.

ЛЕКЦИ ШАГНАБА

Улаан-Үдын хэлхеэ холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө улаан буланда һаяхан сугларжа, Буряадай промышленностиин хүгжэлтэ тухай лекци шагнаба. Лекциие КПСС-эй обкомой промышленна таһагые даагша нүхэр Эрдынеев уншаа.

Н. Хазагаев.

Хилын саанаһаа

Замбуулин дайдые амгалан ёһоор хэрэглэхэ гэһэн ООН-ой комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 11. ТАСС-ай корреспондент Г. Васильев мэдээсэнэ:

Замбуулин дайдые амгалан ёһоор хэрэглэхэ гэһэн ООН-ой комитет үсэгэлдэрэй заседанида зүбшэхэ зүйлнүүдээ хаража үзөө.

Замбуулин дайдые шэнжэлхэ, хэрэглэхэ талаар хуулиин ёһоной асуудалнуудые хойшолуулха гэһэн һэдэлгэ США-гай түлөөлэгшэ Ф. Плимптон гаргаба. Харин хуули ёһоной асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ гээшэ шухала удхатай гээд СССР-эй түлөөлэгшэ П. Д. Морозов тэмдэглэһэн байна.

Болгариин, Чехословакиин, Польшын, ОАР-ай, Ливанай түлөөлэгшэд СССР-эй түлөөлэгшын дурадхалые дэмжэбэ.

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭДЭ ЕХЭ АНХАРАЛ ТАБИГДАНА

ВАШИНГТОН, сентябриин 11. (ТАСС). ТАСС-ай мэдүүлгэдэ Америкын телеграфна агентствэнүүд мүнөөдэр ехэ анхарал табиба. ТАСС-ай энэ документ тухай мэдээсэлнүүд гараа. Зүгөөр энэ мэдүүлгэ дотор заагдаһан зарим хубинуудынь толилогдоогүй. США-да, дэлхэйн баруун хубиин бусад оронуудта Куба аюул тохёолдуулна гэһэн тобшололой ямаршье баримтагүй байһаниие ТАСС-ай мэдүүлгэ соо элиишэлэн тодорхойлогдоо юм. Энээн тухай Америкын телеграфна агентствэнүүд мэдээсээгүй бшуу.

Кубада добтолон орохо гэһэн ямаршье һэдэлгэ хадаа дэлхэйе хохидолто ехэ дайнда оруулха болоно. Термоядерна зэбсэг энэ дайнда хэрэглэгдэхэ байна гээд ТАСС-ай мэдүүлгэ соо уридшалан һануулагдаһан юм. Америкын телеграфна агентствэнүүдэй мэдээсэлнүүд соо энэ шанга уридшалан һануулгын шухала удхатай байһаниинь тэмдэглэгдэнэ.

Гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ ТАСС-ай мэдүүлгэ тухай һанамжаяа хэлээ. Тиихэдээ ТАСС-ай энэ мэдүүлгэ мүнөө үедэ шэнжэлэгдэжэ байна, гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

КУБЫЕ БҮХЫ АМЕРИКЭ ҮМӨӨРЭН ХАМГААЛХА

ГАВАНА, сентябриин 11. (ТАСС). «Национально-революционно хүдэлөөн» гэдэг партиин залуушуулай таһагай национальна хүтэлбэриин, энэ таһагай Ла-Пастахи нютагай хүтэлбэриин, университедэй түрүү залуушуулай организациин хамтын мэдүүлгэ тунхаглагдаба. Куба гансаараа бэшэ гээд тэрэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Америкын бүхы ажалшад, Америкын империализмын дарлалта доро байһан хүнүүд Кубые дэмжэнэ. Тиигэжэ агууехэ революцида талархажа байһанаа тэдэнэр мэдүүлнэ. Иимэ революци хадаа дарлагданги бүхы арадуудай зорилгонь болоно.

Пренса Латина агентствын корреспондентын Ла-Паспаа мэдээсэһээр, хэрбээ империалистнуудай Кубада добтолоо һаань, Кубые хамгаалан үмөөрэгшэдэй тоодо бүхы Америкын хүн зон окопонууд соонь байха гэжэ мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнхэй.

Куба гансаардахагүй

ДЖАКАРТА, сентябриин 11. (ТАСС). США Кубада сэхэ добтолон орохо һэдэлгэтэй. Энэ һэдэлгэнь бүхы дэлхэйн эб найрамдалда аюул тохёолдуулна гээд «Бинтанг тимур» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэбэ. Тиигэжэ хорото муухай зорилготой этэгээдүүд Гаваные томо буугаар буудана, плантацинууд зорюута шатаагдана, предприятинуудта хорото аашанууд гаргагдана, Гватемалада, Никарагуада, Панамада, Латиин Америкын бусад оронуудта хүлһэнэй хэдэн мянгаад алууршад бэлдэгдэжэ байна. Гадна президент Кеннеди резервдэ байһан 150 мянган хүнүүдые албанда татаха һэдэлгэтэй. Эдэ бүгэдэ США-гай Кубада эсэргүү шэнэ эзэрхэг түримхэй добтолго хэхэеэ байһыень гэршэлнэ бшуу. Кубын революци хадаа бүхэдэлхэйн революциин, хуушан засаг түрэдэ эсэргүү, үгытэй ядуу, эрхэ сүлөөгүй байха ябадалые усадхаха, шэнэ жаргалтай һайхан байдал тогтоохо тэмсэлдэ бодоһон арадуудай революциин нэгэ хубинь болоно гэжэ газетэ бэшэнэ.

Империалистнууд Кубада эсэргүү шэнэ хорото хэрэгүүдые бэлдэжэ байна. Тиимэһээ бүхы арадууд һэргылэмжэтэй байха ёһотой гээд «Хариан ракьят» газетэ уридшалан һануулна.

Шанга уридшалан һануулга

ПАРИЖ, сентябриин 11. (ТАСС). США-гай эзэрхэг түримхэй политикые элишэлэн тодорхойлһон ТАСС-ай мэдүүлгые шанга уридшалан һануулга болоно гээд эндэ тоолоно. Хорото зорилготой эзэрхэг түримхэй аашануудые буруушаажа, Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй дайн байлдаа эхилхэ һэдэлгые болюулха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохо тэмсэл арадууд хэхэ ушартай гээд ТАСС-ай мэдүүлгэ соо уряалагдаһан юм. Франс Пресс агентство энэ уряа тухайнь мэдээсэбэ.

Резервдэ байһан 150 мянган хүнүүдые алба хэхыень татаха зүбшөөл конгрессэй үгэхые США-гай президент гуйһан юм. Энээнэй һүүлээр лэ ТАСС-ай мэдүүлгэ тунхаглагдаа гэжэ тэндэ бэшэгдэнхэй.

Эб найрамдал, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха гүримые хамгаалхын түлөө Советскэ Союзай правительство бүхы зохихо хэмжээнүүдые абаха. Зүгөөр Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй хэрэгтэ бэлдэжэ байһан ушарые Советскэ Союзай правительство хараада абангүй байжа шадахагүй. Тиигээд СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тон дайшалхы бэлэн болгогдоод байха тухай Советскэ Союзай оборонын министртэ, совет армиин командованида даалгагдаа гээд агентство мэдээсэнэ.

Югославиин Арадай Федеративна Республика. «Ракета» гэдэг советскэ теплоход Белградай порт шадар байна. ТАСС-ай фотохронико.

Сагаан уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, зарим нютагуудта бага зэргээр бороон орохо. Баруун хойто зүгһөө һулаханаар һалхилха. Улаан-Үдэ городто үглөөгүүр 4—6, үдэртөө 13—15 градус дулаан болохоор багсаагдана.

Сентябриин 14-15-най үдэрнүүдтэ республика дотор бага зэргэ үүлэтэй байха, хура бороон орохогүй. Һуниндөө хойто аймагуудта хюруу унаха. Зүг бүхэнһөө һулаханаар һалхилха. Һуниндөө хойто аймагуудта 4 градус хүйтэнһөө нэгэ градус хүрэтэр дулаан байха, бусад аймагуудта һуниндөө 2—7, үдэртөө 13—18 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

В. Боровикова,
дежурна синоптик.

Редактор Ц. Ц. ЦИБ[...]

Манай адрес, телефон[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. реда[...] 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов партийной [...] пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советского [...]тельства — 47-59, промышленности, транспорта, инфор[...] 35-14, культуры, литературы и искусства — 34-05, [...] и рабселькоров — 40-49, отдел переводов и коррес[...] — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугоро[...] переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства [...] Бурятской АССР.

Н00975. Зак. № 3[...]

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной сентябриин 13.